

Pulahdus turkoosiin uima-altaaseen

Inka Weiner
Taiteen kandidaatin opinnäyte
Taideyliopiston kuvataideakatemia
Palautuspäivämäärä 01. 04. 2024
Ohjaaja Professori Riikka Haapalainen
Tarkastajat Professori Riikka Haapalainen ja Inkeri Suutari

Tiivistelmä

Tekijä: Inka Weiner

Ohjelma: Nykyaiteen historia ja teoria

Otsikko: Pulahdus turkoosiin uima-altaaseen

Sivumäärä: 58

Tutkin opinnäytteessäni *Pulahdus turkoosiin uima-altaaseen* uima-altaiden moninaisia merkityksiä sekä henkilökohtaisella että yhteiskunnallisella tasolla. Lähestyin aihetta autoetnografian menetelmin ja tarkastelin uima-altaita paitsi fyysisinä tiloina myös kulttuurisina sekä sosiaalisina ilmiöinä. Avaan lukijalle aineistoani ja perusteluja sekä autoetnografisen menetelmän valintaa.

Analyysiosiossa pohdin uima-altaiden ja uimisen historiallista kehitystä sekä esiintymistä nykyaiteessa. Mietin aineistoni kanssa miten uima-altaat ovat heijastaneet ja muokanneet käsitystä vapaudesta, yksityisyydestä ja yhteisöllisyydestä. Käsittelin uima-altaiden esteettisiä ominaisuuksia ja kemiallisia pitoisuuksia. Tarkastelin julkisen uima-altaan eli uimahallin käsitettä ja merkitystä yhteiskunnassa sekä omassa arjessani.

Seuraavaksi kävin läpi uima-altaiden vertauskuvia ja vaikutuksia taidehistoriassa, elokuvissa ja nykyaiteen teoksissa. Pohdin erityisesti Kalifornian ja Hollywoodin vaikutusta näihin kulttuurin osa-alueisiin. Tässä yhteydessä keskityn yksityisten uima-altaiden erilaisiin rooleihin verrattuna julkisiin uimahalleihin. Sisällytin tekstiin henkilökohtaisia uintipäiväkirjamerkintöjä, jotka tuovat esiin uimisen keholliset ja meditatiiviset ulottuvuudet. Tekstiä tauottaa myös teoskuvaesimerkit, joita avaen sen verran kun katson tarpeelliseksi.

Lopussa palasin aiheenvalintani perusteluihin ja syihin sekä tutkimuskysymyksen tarkasteluun. Kävin läpi kirjoitustyön jälkeen esille tulleita havaintoja ja oivalluksia.

Asiasanat: Uima-altaat taiteessa, Uima-altaat, Taide, Vesi, Veden roolit, Autoetnografia, Uinti, Uiminen, Uimahalli, Vertauskuvat, Absurdi, Estetiikka, Sininen, Turkoosi, Väri, Kuolema, Keho, Syntymä, Kohtu, Aistidata, Teosesimerkit, Valokuva, Kuvataide, Veistos, Aistillinen, Vedellinen, Ristiriitainen, Muistiinpanot.

Sisältö

1. Johdanto.....	4
2. Aineistot ja menetelmät.....	6
2.1 Aineistot ja tietokäsitys.....	7
2.2 Autoetnografia.....	10
3. Minimanifesti: Taiteilijan uima-allas.....	13
4. Miksi vaadimme veden väriksi taivaan turkoosin?.....	14
4.1 Uima-altaan kemialliset keitot.....	21
4.2 Turkoosi uimahalli.....	24
5. Vetisiä vertauskuvia ja Kalifornian <i>klamuuri</i>	31
5.1 Thanatoksen ja Eroksen puutarhat.....	33
5.2 Kehon vesi kelluu vedessä.....	44
6. Päätelmät.....	49
Lähdeluettelo.....	53

1. Johdanto

Pulahdan turkoosiin arjessani toistuvasti. Uiminen on läsnä läpi vuoden, kesäisin Uimastadionilla ja talvisin yleisissä uimahalleissa ympäri Helsinkiä. Kirjoittamalla uima-altaista tutkin niiden lukuisia merkityksiä itselleni ja yleisemmin yhteiskunnalle sekä muutamien esimerkkien kautta sitä, miten uima-altaat ovat esillä suomalaisessa nykytaiteessa. Käyn läpi erityyppisten uima-altaiden historiaa erityisesti Euroopan ja Yhdysvaltojen näkökulmasta. Kaipaen uima-altaaseen usein, ja jos siitä tulee mahdotonta, kuten korona aikana, mieli ja keho kärsii. Siksi tarraudun turkoosiin veteen myös taiteessa.

Uima-altaisiin liittyy vauhdikas ja liikkeiltään toisteinen uimataito sekä tietysti itse vesi, mielellään turkoosi. Ensin kerron opinnäytteeni aineistosta, menetelmistä ja omasta tietokäsityksestä. Analyysiosuuden ensimmäisessä luvussa pohdin aluksi taiteen keinoja illusion rakentamiseen valokuvan ja teatterin näkökulmasta. Perehdyn uima-altaan värin, estetiikan ja veden kemikaalien tarkoituksiin ja vaikutuksiin. Lopussa kirjoitan julkisten uimahallien alkuperistä ja nykytilasta.

Analyysiosuuden toisessa luvussa keskityn yksityisten uima-altaiden lähtökohtiin Kalifornian näkökulmasta, sillä siellä uima-altaat kukoistavat vuoden ympäri. Erityisesti 1930–1960-luvun elokuvilla on ollut vaikutteita uimisen yhteiskunnallisiin ilmiöihin sekä yksityisten uima-altaiden edustuksellisiin piirteisiin. Lopussa annan tilaa uima-altaiden runsaille vertauskuville ja kehollisille tuntemuksille sekä sille, kuinka ne ovat nähdäkseni yksi suuri syy siihen miksi uima-altaat inspiroivat taiteessa. Lukuja tauottaa teoskuvaesimerkit, joista kirjoitan omia ajatuksia sekä turkoosilla korostetut uintipäiväkirjamerkinnot, joita olen kirjoittanut uintireissuillani tämän opinnäyteprosessin aikana.

Tutkimusta uima-altaista on tehty lähinnä arkkitehtuurin, kaupunkisosiologian sekä vapaa-ajan näkökulmista. Päälähteenä päädyin käyttämään Leidenin yliopiston

arkkitehtuurin ja historian professori Thomas van Leeuwenin sekä taiteen professori ja kirjailija Helen Searingin kirjoittamaa laajaa kirjaa *Springboard in the Pond*, 1998¹. Löysin siitä itselleni tärkeitä kulttuurihistoriallisia näkökulmia uima-altaiden lähtökohdista ja tarkoituksista ihmisten keskuudessa. Kirja on Keski-Euroopan, Ison-Britannian ja erityisesti Yhdysvaltojen näkökulmasta. Tämä sopii aiheen tarkasteluun myös Suomen näkökulmasta, koska erityisesti uimahallien sekä yksityisten uima-altaiden arkkitehtuuri on saanut runsaasti vaikutteita Euroopasta ja Yhdysvalloista.

31. 12. 2023 Yrjönkadun uimahallin viimeinen aukiolopäivä

Voisinko patentoida itselleni altaan turkoosin värin? Täytyy selvittää..

Sen nimeksi tulisi "Pool Blue" (a la Yves Klein).

Väritän omat ripsetkin turkoosiksi. Pool blue. mmmm.

Lähdekirjallisuutta kuten novelleja, esseitä ja artikkeleita olen lukenut tutkimuksen rinnalla runsaasti ja viittaan niihin läpi tekstin. Astrida Neimaniksen pohdinta hydrofeminismistä tekstissä *Hydrofeminism: Or, On Becoming a Body of Water*, 2012, Joan Didionin essee *Holy Water*, 1977, sekä Italo Calvinon teksti *Blood, sea*, vuosi? Viittauksia verkkosivuihin ja videoluentoihin löytyy myös. Teosesimerkeissä olen keskittynyt enimmäkseen kotimaisiin nykyaikaisen taiteen teoksiin, kuten Elina Brotheruksen ja Susanna Majurin valokuviiin sekä Rauha Mäkilän, Saimi Suikkasen ja Karoliina Hellbergin maalauksiin. Tarkastelen teosten uima-altaita ja avaan omia näkökulmia sekä ajatuksia teoksista ja taiteesta keskustellen opinnäytteeni aineiston kanssa.

Tutkiskuskysymykseni on:

Minkälainen rooli uima-altailla on yhteiskunnassa ja arjessani sekä kohtaamassani taiteessa?

¹ Kaikki viittaukset tähän ovat omia käännöksiä

2. Aineistot ja menetelmät

Opinnäytteeni on autoetnografia, jossa kirjoitan omien havaintojen ja kokemusten pohjalta uima-altaiden roolista omassa arjessani ja taiteessa. Oman taiteellisen työskentelyni keskiössä on tällä hetkellä kirjoittaminen sekä videotaide, nimenomaan liikkuvan kuvan ja tekstin suhteesta toisiinsa. Taiteessani näkyy usein myös uima-allas. Tässä opinnäytteessä keskityn kirjoittamaan uima-altaista ja taiteesta yleisemmin, joten rajaan pois muun oman taiteellisen työskentelyn.

Kirjoitan omasta subjektista käsin teosesimerkeistä, jotka olen valinnut niiden paikallisuuden ja jonkinlaisen ajankohtaisuuden näkökulmista. Pohdin millä tavalla viimeisten vuosikymmenien uima-altaat näkyvät ja tuntuvat teoksissa nykyhetken minäni näkökulmasta. Asemoin opinnäytteeni postkvalitatiivisen tutkimuksen piiriin keskustellen aineiston, teosesimerkkien sekä omien uintipäiväkirjamerkintöjen kanssa, taipumalla, poistamalla ja kuoriutumalla. Tarkastelu tapahtuu länsimaisen (taide)historian kontekstissa. Tutkimusstrategisesti opinnäyte on autoetnografiaa koska tarkkailen omaa toimintaa ympäristössäni ja kirjoitan sekä pohdin historiallista sekä filosofista aineistoa omasta näkökulmasta².

Mietin omaa positiota kirjoittajana. Akateemisuus on itselleni vierasta ja suvussani korkeakoulutus on erittäin harvinaista. Perhevelvollisuuteni kuormittavat arkea ja ovat kirjoittamisen tiellä mutta olen myös monia muita ristiriitaisia määritelmiä, joista osa on erittäin etuoikeutettuja. Tämän opinnäytteen puitteissa toimin nykytaiteen historian ja teorian korkeakouluopiskelijana, jolla on tietynlainen yhteysvarsinkin paikalliseen (Helsingin) taidemaailmaan.

31.1. 2024 Töölön urheilutalo

² Jyväskylän yliopisto 2015

Mietin mustia XL-koon talvihanskoja koko uimisen ajan. Joku oli jättänyt ne meidän eteisen pöydälle ja jäi mysteeriksi kuka. Oon kattonu aivan liikaa true crimea, että voisin jättää asian rauhaan. Ja ensimmäistä kertaa ikinä, avain upposi altaan pohjalle.

2.1 Aineistot ja tietokäsitys

Kirjailija ja näytelmäkirjailija Saara Turunen kirjoittaa esseessään *Minä materiaalina*, 2012, kirjoittamisesta ja tekstin muodosta sekä sisällöstä ja painottaa, kuinka “Taiteilija tekee itselleen karhunpalveluksen halveksiessaan materiaalia, joka on hänelle läheistä”³.

*Nyt ajattelen, että mitkään aiheet eivät ole yhteiskunnasta erillään. (...) Se, että olen kiinnostunut enemmän hajuvesimainoksista, kuin toisten ihmisten ahdingosta, on tietenkin ikävää.*⁴

Mietin miten kuvailla ja sanoittaa lukijalle, kuinka tärkeitä uima-altaat itselleni ovat. Ei pelkästään uima-altaiden muoto ja estetiikka vaan niiden sisältö ja merkitykset. Osin tunnen tämän toteutuvan jo pelkästään opinnäytteeni aiheella mutta miten paneutua ja porautua aiheeseen henkilökohtaisesti? Turunen lohduttaa: “ (...) niinpä henkilökohtaisuuden lika ja taiteilijan narsismi saisivat *uida* teoksiin helpommin sellaisinaan, ilman valepukua”⁵. Yritän ajatella kirjoittamistani uimisena tekstissä.

Tutkimuskirjallisuudesta olen valikoinut van Leeuwenin ja Searingin kirjoittaman *Springboard in the Pond*, 1998, kirjan, joka paneutuu syvälle uima-altaiden, uimisen ja veden lähtökohtiin sekä merkityksiin länsimaissa. Olen lukenut myös muita rajatumpia tutkimuksia väristä, uima-altaiden yhteiskunnallisista rooleista ja merkityksistä. Hanna Hannuksen tutkielma Yrjönkadun uimahallista sisälsi paljon kiinnostavaa luettavaa Suomen uimahallien historiasta ja arkkitehtuurista.

³ Turunen 2012, 124.

⁴ Turunen 2012, 124.

⁵ Turunen 2012, 117.

Opinnäytteessäni on teosesimerkkejä kuten valokuvia, maalauksia ja veistoksia, jotka ovat valikoituneet niissä esiintyvien uima-altaiden mukaan. Kerron teoksista tekstissä sen mukaan mitä niistä on itseäni tarttunut. Ne toimivat osana keskustelua kommentoiden tekstiä sinisten taukojen kautta. Ne myös havainnollistavat sitä, kuinka uima-altaat ovat pysyvä osa taidetta ja millä tavoin uima-altaita on esiintynyt viime vuosikymmeninä taiteissa. Kerron elokuvista, jotka ovat viimeisen sadan vuoden aikana tulvineet uima-altaita usein niiden runsaista esteettisistä ja vertauskuvallisista ominaisuuksista johtuen.

Käsitän uima-altaat erillään kylpylöistä, koska itselleni uima-altaat määrittävät niiden tarkoituksen mukaan. Erityisesti pituus ja radat erottavat vauhdikkaaseen uimiseen tarkoitettun altaan jostain staattisesta parantamiseen tai loikoiluun liittyvästä toiminnasta. Vauhdikas uiminen on liikkeissään määrätietoista ja toistuvaa. Kielitoimiston määritelmä uimahallista on:

Rakennus jossa on kilpa- ja kuntourheilua varten erilaisia uima-altaita sekä pukeutumis- ja peseytymistilat.⁶

Kylpylöihin liittyy lomamaisempi ja rennompi tunnelma kuin kaupunkien tarjoamiin edullisempiin uimahalleihin. Uimista voi tietty harrastaa myös useimmissa kylpylöissä mutta ne karsiutuvat monen arjesta pois jo pelkän hintansa vuoksi. Kielitoimiston määritelmä kylpylästä on:

(hoito)laitos jossa on uima- yms. altaita ym. tiloja terveydenhoitoa t. virkistäytymistä varten.⁷

Tutkimuskirjallisuudessa ja aineistossa on aina jonkinlainen yhteys perinteisiin tietokäsityksiin ja tutkimusmenetelmiin, joten ne ovat jollain lailla kietoutuneena *post-maailmaan*⁸ ja nykyhetken käsityksiin. Käsitän, että kyse on myös eri

⁶ Kielitoimiston sanakirja 2024.

⁷ Kielitoimiston sanakirja 2024.

⁸ St. Pierre 2015, suullinen tieto.

(tutkimus)maailmojen kohtaamisesta ja yhteensovittamisesta. Tieto on häilyvää ja alati muuttuvaa, samoin kuin subjekti eli tässä tapauksessa kirjoittaja, on häilyvä ja muuttuva olento. Vaikka kuinka tärkeä aihe uima-altaat ovat itselleni, joskus jopa ajattelen, että uiminen ei tällä kertaa kiinnosta ja katson onnellisena tosi-tv ohjelmia sohvalla.

Postkvalitatiivinen tutkimus sallii puutteellisen ja vajaan tiedon, eikä kaikkea tarvitse tietää; “osittainen, paikallinen ja historiallinen tieto on silti tietoa”⁹. Tietoa ei voi antaa tai saada mistään tyhjiöstä vaan siihen on tarttunut kaikenlaista roskaa ja pölyä (arvoja ja politiikkaa) matkan varrelta. Vanha antiikin ja valistuksen ajan käsitys jostain puhtaasta tiedosta on post-maailmassa vanhentunut.

Knowledge is power (Tieto on valtaa).

- Francis Bacon

Tai kuten, eräs kirjailija pitkään luuli:

Knowledge is power, France is bacon (Tieto on valtaa, Ranska on pekoni).¹⁰

Toimittaja Minna Salami kirjoittaa kirjassa *Aistien viisaus*, 2021, siitä, kuinka tietoa määritellään länsimaisessa europatriarkalisessa kontekstissa. Salamin mukaan “taide selittää ihmisyyttä, koska ihmisten olemassaolo on esteettistä”¹¹. Itse lisäisin vielä; “koska olemassaolo on häilyvää ja absurdia”. Opinnäytteeni uima-altaista taiteessa liittyy Salamin toteamukseen ihmisten olemassaolon esteettisistä piirteistä ja niiden syistä ja vaikutuksista taiteeseen.

2. 2. 2024 Töölön urheilutalo

Huomasin käytetyn laastarin ja nielasin huikan vettä heti perään, yöh!

Sukelsin tarkastelemaan tekstiä pyöreissä, metallinkiiltävissä ritilöissä.

Luulin, että niissä lukee “processing” mikä ois outoa, koska siltä ajattelutyö uiden tuntuu//

ja kyllä, niissä lukee kaikissa “processing”.

⁹ Richardson ja St. Pierre 2005, 961.

¹⁰ Rogers 2021.

¹¹ Salami 2021, 27.

2.2 Autoetnografia

Opinnäytteeni on autoetnografia, jossa omat kokemukset, havainnot ja valitsemani teosesimerkit ja kirjallisuus muodostavat tutkimuksen keskeisen aineiston, jota analysoin. Keskustelen tekstissä aineiston kanssa tuomalla esiin omia kokemuksiani sekä muistiinpanoja uintipäiväkirjan muodossa. Käyn läpi teosesimerkkejä, joista nostan esiin omasta mielestä olennaisia asioita. Autoetnografian avulla voin tutkia arjen käytäntöjä ja yhteiskunnallisia sekä kulttuurisia rakenteita uima-altaiden ja uimisen näkökulmasta rinnakkain yksityisen havainnon kanssa, jolloin yksityinen ja yleinen kohtaavat.¹²

*Tuloksena on erityistä autoetnografista tietoa, jonka tieteellinen vakuuttavuus nojaa siihen, että ihmisten elämä on paitsi ainutlaatuista, myös yleistä ja yleistettävää.*¹³

Pohdin miksi uima-altaat ovat taiteessa suosittu ja toistuva ilmiö sekä minkälaisia vertauskuvia niihin yhteiskunnassamme heijastetaan. Käytän kirjoittamista tutkielman menetelmänä osana autoetnografista opinnäytettäni tavoilla, joista Richardson ja Elisabeth Adams St. Pierre kirjoittavat tekstissä *Writing: A Method of Inquiry*, 2005¹⁴. Eli lähestyn tutkielmaa kokonaisuutena, josta en ole irrallinen vaan opinnäyte prosessi muuntuu, taipuu ja menee rikki jatkuvasti. Olen lukenut tutkimuksia ja lähdekirjallisuutta, joita kommentoin muistiinpanojeni ja kokemusteni kautta sekä niiden läpi.

Sosiologian professori ja kirjailija Laurel Richardson viittaa osuvasti¹⁵ tekstissään *Writing: A Method of Inquiry*, 2000, lainaukseen siitä, kuinka “me sanoitamme maailman olemaan”¹⁶, jos näemme kirjoittamisen menetelmänä. Ja vielä olennaisemmin hän tarkentaa: “ja sanoitamme maailman(...) uudelleen ja uudelleen”¹⁷. Olen samaa mieltä,

¹² Uotinen

¹³ Uotinen

¹⁴ Kaikki viittaukset tähän ovat omia käännöksiä.

¹⁵ Alkuperäinen lähde Richardsonin tekstissä: Rose, E. (1992). *The werald*. Boulder, CO: Waiting Room.

¹⁶ Richardson 2000, 923. Oma käännös.

¹⁷ Richardson 2000, 923. Oma käännös.

että “sanoitettu maailma ei kuitenkaan pysty ikinä täysin vangitsemaan kokemusta, ja silti yritämme”¹⁸. Ehkä se joskus kuitenkin *kuulostaa* paremmalta kirjoitettuna kuin itse kokemus?

Opinnäytteen rinnalla olen pitänyt kirjaa omista ajatuksistani ja huomioistani uima-altaissa. Olen kirjannut ylös sitä, minkälaisia (karkailevia)ajatuksia ja kehollisia tuntemuksia uiminen uima-altaassa tuo opinnäyte prosessin aikana. Tämä tapa *kirjoittaa* ylös on tärkeä ja oleellinen osa kaikkea kirjoittamistani. Työskentelymenetelmiin liittyy vahvasti St. Pierren mainitsemat *aistidatat*¹⁹ ja omassa opinnäytteessä kutsuisin niitä termeillä uintidata, muistidata, ajatuskatkosdata, unidata ja kehondata.

Data on perinteisesti ajateltu jonkinlaisena kerättävänä olemassa olevana tai uutena tietona, joka on pysyvää. Ajattelen dataa kuitenkin myös epämääräisenä. Käytän *aistidataa* niiden havaintojen pohjalta, joita olen tehnyt uidessani ja kirjoitan ne ylös editoimatta uintipäiväkirjan muodossa. Opinnäytteessä saan tilaisuuden piehtaroida turkoosissa vedessä kuukausitolkulla niin sanojen kuin kehon kautta.

Yleensä mietin jotain spesifiä kohtaa työstämässäni tekstissä ja pohdin sitä lause kerrallaan samalla kun uin. Pukuhuoneessa kirjoitan tekstin lyhyesti ylös puhelimen muistiinpanoihin ja sieltä poimin ne tekstiini. Vedessä on rauha, joka rytmittää aikaa sanoille ja sen hyytelömäinen syleily koskettaa kaikkia aisteja yhtäaikaan.

*Once I wanted to write down every water I knew.
(Kerran halusin kirjoittaa kaikki vedet, jotka tunsin.)*²⁰

Ranskalaisen filosofin Gilles Deleuzen ja ranskalaisen psykoanalyytikon Felix Guattarin kuvailema rihmastomainen (?) (*rhizomatic* eli ei-lineaarinen) työskentely on

¹⁸ Richardson, 2000, 923.

¹⁹ St. Pierre 2005, sivu. Ihastuin Elisabeth A. St. Pierren kuvaukseen kirjoittamisesta datankeruuna: unidata, aistidata, tunnedata, reaktiodata ja muistidata. “Kuinka kirjoittaa tekstiin omat ajatukset ja aistituntemukset? Opinnäytteessäni pyrin säilyttämään myös tällaista edellämäinnittua dataa uintipäiväkirjan muodossa, jotta se ei karkaisi tyystin tutkimusprosessistani.

²⁰ Fagerholm ym. 2016, ei sivunumeroita, oma käänös.

kirjoittamista tutkivana menetelmänä, joka on sattumanvaraista ja yllättävien yhteyksien aluetta ja sitä ei voi ennakoita tai hallita. Toisin sanoen, ajattelu tapahtuu kirjoittamalla. St. Pierre kokee, että tutkimuksen itse aiheena ei ole tutkimuksen lähteet vaan sen subjekti. Sen sijaan, että tutkimuksen kohde tulisi tuntea läpikotaisin, se voi toimia tutkijalle tienä jonnekin muualle.²¹ *Miksi ja miten tutkin sekä kirjoitan uima-altaista?*

Olen läsnä tekstissä omien uima-altaissa ja niiden äärellä tapahtuneiden ajatusten sekä kehollisten kokemusten kautta, tarkastellen, ihmetellen ja tutkien. Keinun edestakaisin itseni ja ympäristöni välissä en välillä. Asetan itseni siihen pikselimäiseen tilaan, jota kutsutaan rajana mutta zoomin kautta paljastuu rajan olevan olematon ja häilyvä, sekoittunut.

St. Pierre pohtii tekstissään²² *Writing as a Method of Nomadic Inquiry, 2005*, kirjoittamista, kieltä ja tutkimusta osuvasti filosofi Jacques Derridan kuvauksen kautta siitä, kuinka “itse asia aina pakenee” sekä filosofi ja historioitsija Michel Foucaultin ehdotuksen kautta siitä, kuinka “Olemme tuomittuja merkityksiin”.²³

Richardson ja St. Pierre kysyvät: Mitä muuta kirjoittaminen voi tehdä, kuin merkitä?

Deleuze ja Guattari vastaavat: Kirjoittamisella ei ole mitään tekemistä merkitysten kanssa.

*Se tarkkailee ja kartoittaa, jopa maailmoja, joita ei vielä ole olemassa*²⁴

Tätä tietä tutkin autoetnografisessa opinnäytteessäni. “Kirjoittamisella voi tutkia omia mahdollisuuksia maailmoja, joissa mitä vaan voi tapahtua- ja tapahtuu”²⁵. Tässä tapauksessa omat mahdolliset maailmani liittyvät uima-altaisiin.

*Tuijotan pohjan kaakeleita hitaasti höyrystyvien uimalasien läpi ja mieli tyhjentyy.*²⁶

²¹ Richardson ja St. Pierre 2005, 970-971.

²² Kommenttina Laurel Richardsonin päivitettyyn tekstiin vuodelta 1992, *Writing: A Method of Discovery*. Päivitetty versio vuodelta 2005, *Writing: A Method of Inquiry*.

²³ Richardson ja St. Pierre 2005, 968–969.

²⁴ Richardson ja St. Pierre 2005, 969, oma käännös. Luettu alkuperäinen lähde: *Deleuze ja Guattari 1980, 4-5*.

²⁵ Richardson ja St. Pierre 2005, 971.

²⁶ Frilander 2016.

3. Minimanifesti: Taiteilijan uima-allas

Taiteilijan tulee uida. Riisuutua alastomaksi, peseytyä, suoriutua iljettävästä uimapuvun pukemisesta, jossa taiteilija vetää yllensä liukasta kangasta märkien ja nihkeiden ihomakkaroiden yli. Kutsun tätä kalatanssiksi. Se sisältää modernia vääntelehtimistä, kömpelöjä piruetteja ja voiton marssin veden äärelle. Viimein, taiteilija sukeltaa muiden liukkaiden ja kimaltelevien nahkiaisten joukkoon turkoosiin altaaseen.

Siellä taiteilija tekee tärkeimmän luomistyön veden hiljaisuudessa, pulpahtaen pinnalle ainoastaan haukkaamaan ilmaa ajatuksilleen. Ilman uimista ei ole olemassa hyvää taidetta. Eli Hyvät Ihmiset! Jos kaipaatte laadukkaita teoksia, varmistakaa, että taiteilijalla on mahdollisuus uimiseen.

Vesi on enemmän kuin H₂O. Se on paluu alkuun, turvapaikka maailman melulta ja epäjärjestykseltä. Uima-allas on laboratorio eli studio, missä fyysinen liike muuttuu henkiseksi valaistumiseksi (ja toisinpäin). Uiminen on meditaatio, hiljaisuus vesien alla luovuutemme kaiku.

4. Miksi vaadimme veden väriksi taivaan turkoosin?

elinabrotherus.com/still#/visitor-villa-didrichsen-2021/

Kuva 1. Elina Brotherus, *Reclining figure at -20*, 90x120, 2021.

Elina Brotheruksen (1972) valokuvassa *Reclining figure at -20*, 2021 (ks. Kuva 1), Brotherus nojaa sivuttain lumipeitteiseen maahan turkoosin uima-altaan reunalla. Taka-alan näkymä piirtyy käänteisesti veden pinnalle hohtavan turkoosina. Taustan ikkunoista heijastuu kameran takana sijaitseva näkymä. Asento mukailee jalustalla olevan veistoksen muotoja. Kalsea lumi tuo kylmän väristyksen mutta pakkassäällä absurdisti vettä täynnä oleva uima-allas lämmittää ja näyttäytyy uskottavalta. Kylmää kiiltoa ja turkoosilla mässäilevää estetiikkaa on juuri ripauksen verran tarpeeksi.

Olen kirjoittanut Marjaana Kellan *Valokuvaus nykytaiteessa*-kurssin muistiinpanoihin: “teatraalisuus vs. läsnäolo” ja “läsnäolo on upea” kohtaan, jossa käsiteltiin taidekriitikko Michael Friedin (1939) kirjoja *Art and objecthood, 1967* sekä *Why Photography Matters as Art as Never Before, 2008*. Teatraalisuus taiteessa viittaa jonkinlaiseen etäisyyteen ja siihen, kuinka hahmot ovat *absorbed in themselves* (keskittyneitä itseensä). Friedin käyttämät esimerkit Jeff Wallin valokuvista viittaavat teatraalisuuden absurdiuteen. Hahmojen katseet ikäänkuin tietoisesti välttelevät kameraa/katsojaa ja niistä saattaa nähdä valokennon heijastuksen, joka paljastaa Wallin tarkasti rakentaman illuusion valheellisuuden.²⁷

Brotheruksen valokuvat muistuttavat Friedin analyysia antiteatraalisuuden kolmannesta vaiheesta, jossa teos on hyväksynyt olemassaolonsa (eng. presentness) ja hahmo katsoo suoraan katsojaa. Valokuvat ovat selkeästi lavastettuja ja esteettisyys voidaan vetää överiksi. Ne sijoittuvat aiheellaan muotokuvien perinteeseen ja viittaavat otsikoillaan laajasti taidehistorian teoksiin.

Muistan Saara Turusen (1981) mainitseman esimerkin *köyhästä taiteesta* (arte povera) esseessään *Minä materiaalina, 2012*. Siinä kirjoitettiin hehkutuksesta, johon Turunen ei kokenut samaistuvansa, kun saksalainen She She Pop -ryhmä esitti näytelmän *Testament, 2010*, halpahallin verkkariasuissa William Shakespearin (1564–1616) *King Learin, 1606*, pohjalta.²⁸ Turunen perusteli sitä miksi verkkariasut tässä tapauksessa enemmänkin kauhistutti, kuin innosti: “Vaikka elämä olisikin rumaa ja arkista, ei taiteen tarvitse olla sitä”²⁹. Kun kerran saisi laittaa kunnolla överiksi niin miksi ei laiteta?

Usein pidän ajatuksesta, *laittaa kaikki överiksi* ja erityisesti silloin, kun löydän itseni valkoisesta kuutiosta valkoisen, melkein taustaan häivytetyn teoksen ääreltä. Silloin yhtäkkiä ymmärrän, hieman paremmin, miksi liiallisuuksiin vedetyt esteettiset asiat, joita

²⁷ Kella 2024, suullinen tieto.

²⁸ Turunen 2012, 126

²⁹ Turunen 2012, 126–127.

nämä arkisuuden ja harmauden ihailijat voisivat kutsua *kliseiksi* ja *laiskoiksi valinnoiksi* kutsuvat minut luokseen. Näillä tarkoitan sellaisia väreiltään ja vertauskuviltaan ylenpalttisia asioita, kuten vaikka kukka-asetelmat, auringonlaskut, koiran- ja kissanpennut sekä tietenkin uima-altaat, enkä siis sitä, että pitäisi olla paljon kaikkea.

Helsingiläinen kirjailija ja toimittaja Aino Frilander toteaa Helsingin Sanomien Lauantaiesseessään (30. 7. 2016) *Uima-allas voi olla taiteessa viettelevä tai kohtalokas*, kuinka “Uima-allas on laiskan käsikirjoittajan valinta”³⁰. Frilander kirjoittaa turkoosin veden jatkuvasta inspiraation lähteestä ja käy läpi esimerkkejä kirjallisuudesta kuvataiteisiin ja elokuvaan. Uima-allas antaa runsaasti esteettisiä sekä vertauskuvallisia aiheita taiteilijalle ja ansaitsisi joissain tapauksissa lopputeksteissä oman maininnan pääroolista.³¹ Vaikka väite on osin ironinen, se inspiroi itseäni perehtymään aiheeseen syvemmin omista näkökulmista ja kokemuksista.

Turusen näkemys *laiskoista* valinnoista on täysin käänteinen Frilanderin esiin tuoman väitteen kanssa: “Arjen estetiikan ja rumuuden korostaminen näyttäytyy minulle lähinnä laiskuutena; visuaalisen taidemuodon - ja samalla yleisön - huomiotta jättämisenä”³².

*(Bertolt) Brecht halveksi illuusiota sen yleisöä höperöittävästä vaikutuksesta takia. Hän kehotti teatteritaiteilijoita opettamaan yleisöä, puhumaan tärkeistä asioista, sen sijaan, että yleisö vieteltäisiin valheelliseen illuusioon.*³³

Viime syksynä näin Espoon teatterissa Pipsa Longan ja Wauhaus- kollektiivin näytelmän *Neljän päivän läheisyys, 2023* (ks. Kuva 2), jossa mielestäni oli piirteitä tällaisesta rakennetusta *yleisöä höperöittävästä* illuusiosta. Näyttämöllä oli aivan oikea uima-allas. Vaikka todella höperöidyin välittömästi, illuusio rikkoutui näytelmän edetessä, kun

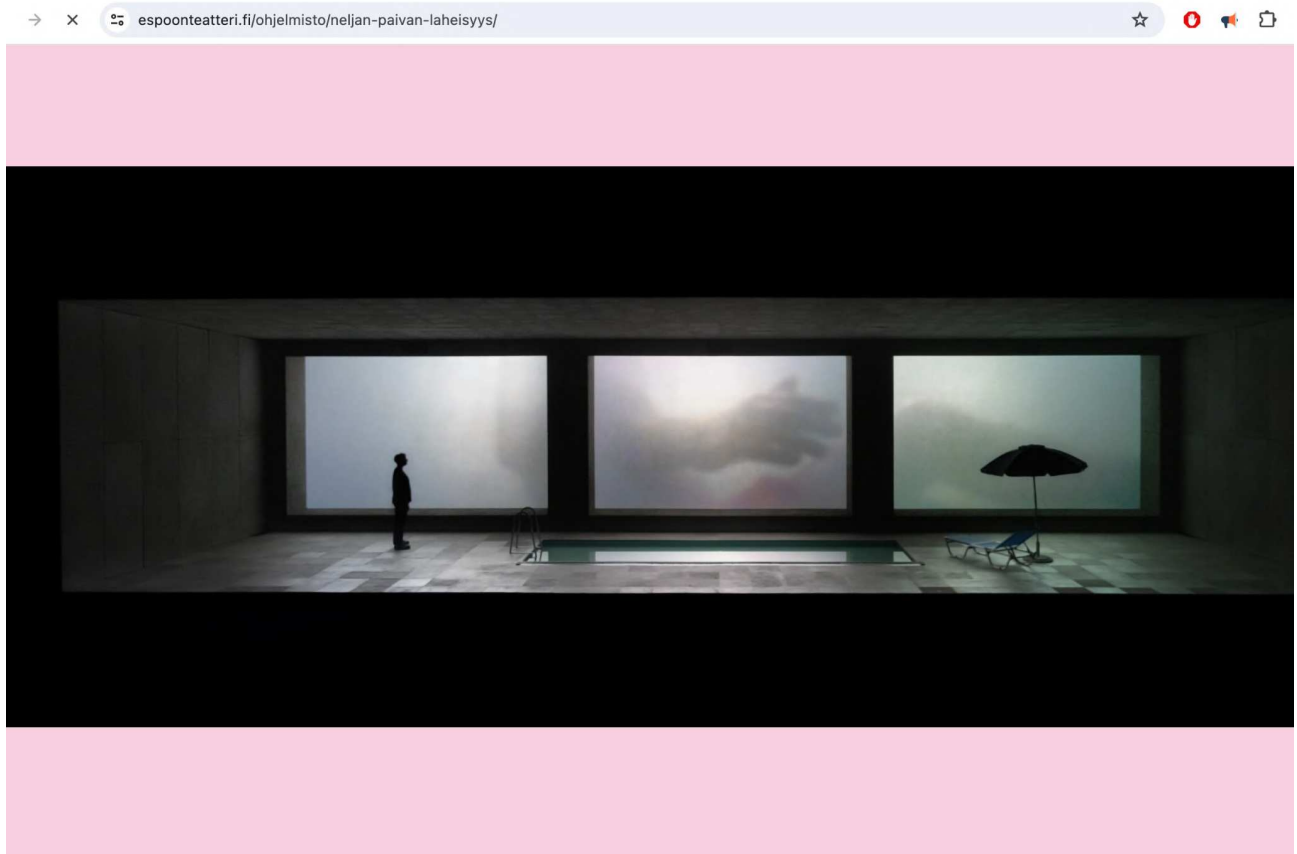
³⁰ Frilander 2016.

³¹ Frilander 2016.

³² Turunen 2012, 127.

³³ Turunen 2012, 127.

tarkasti rakennettuja lavasteita siirreltiin ja osa rakennelmasta alkoi kirjaimellisesti hajoamaan.

Kuva 2. Pipsa Lonka ja Wauhaus- kollektiivi, *Neljän päivän läheisyys*, 2023, Espoon teatteri.

Tällaista samantapaista illuusion rikkomista, jo höperöityneen yleisön edessä, käytti ohjaaja Wes Anderson (1969) hiljattain Oscar-palkitussa lyhytelokuvassaan *The Wonderful Story of Henry Sugar*, 2023. Siinä rullattiin ylenpalttisen värikylläisiä lavasteita kameran edessä niin, että myös kulissien takana työtä tekevät näkyivät kuvassa. Jos illuusion rakentaa taitavasti niin itseäni ei myöskään haittaa jos se näennäisesti rikkoutuu. Mietin, että tehdäänkö kaksijakoisen, joko arkisen harmaan paljastuksen tai yltiöesteettisen teeskentelyn sijaan tai lisäksi, nyt sellaista, jossa nähdään molempia? Sekä illuusiota, että sen riisumista.

Veden sininen

Van Leeuwen kirjoittaa täydellisen sinisen värin matkasta Italian Caprilta Bavarian kuninkaan Ludwig II vuonna 1875 rakennuttamaan Venusgrotteen (ks. Kuva 3)³⁴. Ludwig lähetti omasta mielestään esteettisesti herkimmän avustajansa (!) Richard Hornigin Caprin saarelle Italiaan tutkimaan altaan pintamaalille juuri oikean väristä *Grotta Azzurran sinistä*. Luolamainen Venusgrotte jäljitteli paratiisimaista keidasta, johon liitettiin renesanssista alkaen vertauksia paluusta kohtumaiseen ympäristöön ja siksi ne suunniteltiin muistuttamaan naisen sukupuolielintä. Ludwigin grotto sai inspiraationsa Wagnerin oopperasta *Tannhäuser* vuodelta 1845, joka sisälsi vaikuttavan vesinäytöksen.³⁵

Kuva 3. Valokuva: pe-sa, Linderhof Castle - Venus grotto, 2008.

³⁴ ital. *grotta* = luola, (ransk. ja saks. *grotte*); taidehistoria: *grotto* = pienikokoinen tai keinotekoinen luola.

³⁵ van Leeuwen ja Searing 1998, 56.

Taidemaalari Saimi Suikkanen (1994) kertoo Poriginal Galleriassa vuonna 2022 pidetyn *Notes on swimming-* näyttelyn yhteydessä, kuinka häntä kiinnostaa nimenomaan uimahallien kaakelien estetiikka ja pohtii “miten uimisen aikaansaamia kehollisia tuntemuksia voisi kuvata kankaalla”³⁶.

*Ponnistan jaloillani kaakeliseinästä ja sukellan turkoosiin veteen.
Kuplat purkautuvat suustani kauhoessani eteenpäin. Kaikki hidastuu hetkeksi.
Pian nousen pintaan ja korviini kantautuu vesijumpan taustalla soiva musiikki.
Painan pääni takaisin pinnan alle ja liu’un veden lempeään syleilyyn.*³⁷

Taivaan sininen on yleisin uima-altaan väri osin siksi, koska kirkas vesi heijastaa ulkona taivaan sinen³⁸. Silti uima-altaita maalataan ahkerasti myös turkoosiksi tai kaakeloidaan sinisen eri sävyillä, jotta sininen sävy korostuu ja varmistuu. Ajattelen, että ulkona uima-allas on pala taivasta, johon voimme sukeltaa ja jossa voimme lillua. Tuomalla turkoosin uima-altaan sisätiloihin, tapahtuu taikatemppu ja taivas tulee keskelle ihmisen rakentamaa ympäristöä, jossa voimme nauttia siitä sääoloista huolimatta (ja hallita sitä). Laura Könösen (1980) teos *No Heaven Up In The Sky*, 2021 (Ks. Kuva 4), näyttäytyi Vallisaarella rykelmänä turkooseja taivaanpalasia, jotka uima-altaan lailla tuovat turkoosin maan pinnalle, meidän saavutettavaksi ja kosketeltavaksi.

*Meri näyttää siniseltä koska punainen, oranssi ja keltainen valo (pitkä aallonpituus valo)
imeytyy paremmin veteen kuin sininen valo (lyhyt aallonpituus valo).
Samasta syystä taivas on sininen.*³⁹

³⁶ Suikkanen 2022.

³⁷ Suikkanen 2022.

³⁸ Scientific American 1999.

³⁹ Scientific American 1999.

Etusivulle

Laura Könösen veistossarjassa *Ei taivasta rajana* (2021) taivaasta on tippunut paloja Aleksanterinpatterin pihalle. KUVA: MAIJA TOIVANEN/HAM/HELSINKI BIENNAALI 2021

Kuva 4. Laura Könönen, *Ei taivasta rajana*, installaatio, 2021.

Vesi on sinistä ainoastaan jos se on erittäin puhdasta. Mitä puhtaampaa, sen sinisempää. Eli meret ja järvet, joissa on paljon mutaa, merilevää ja muuta roinaa, hukuttaa sinisyyttään. Mitä syvempi vesi, sen tummempi väri. Googlasin miksi haluamme korostaa uima-altaan turkoosia sinistä ja selvisi, että sininen on ihmisille paitsi mieluisin, erityisesti veden mieluisin väri⁴⁰. Hakeudumme rantalomille turkoosin sinisen veden äärelle. Mitä säihkyvän kirkkaampi sininen, sitä parempi. Sinisen värin on myös raportoitu omaksuvan raukean ja unettavan tunteen vaikutuksia⁴¹.

Sinisen eri sävyt vetävät itseäni puoleensa visuaalisesti. Johtuuko tämä alitajuntaisesta assosiaatiosta veden puhtauteen vai onko sininen kaikista väreistä eniten sees?

⁴⁰ Google 2024.

⁴¹ Kuller, Mikellides ja Janssens 2009,

19.2.2024 Töölön urheilutalo

Pitää muistaa mainita Susanna Majuri opinnäytteessä– Onneks Mikko (Kuorinki) muistutti. En kyl olis unohtanu–sen verran kehollinen kokemus oli sen solo näyttely K1 valokuvataiteen museossa. Tuijotin niitä kuvia pitkään. Jännää et Kuorinki on ollu sen kurssikaveri ja olipa erityisen spessua kuulla, kuinka Majuri itse nähtävästi vaan solahti yhteen uima-allas aiheen ja veden kanssa. Siltä se kyllä näyttäytyy sen valokuvissa–ne oikeen uhkuu sellasta jotain taianomaista energiaa ja toisaalta myös rauhaa, niinku jotain itsevarmaa ammatillista identiteettiä.

Mä luulen, että oon liian taitava “tyhjentämään pääni”.

4.1 Uima-altaan kemialliset keitot

Kuva 5. Susanna Majuri, *Iskaldur Modur / Dear Sailor*, 2006.

Ilahdun jos törmään taiteessa absurdiin. Sillä tarkoitan sellaista jotain arkista, jonka tunnistan mutta se on jollain tavalla irrallaan kontekstistaan. Pistän merkille, että kuten Brotheruksen lavastetut kohtaukset, myös Susanna Majurin (1978–2020) valokuvien tarkasti rakennetut vedelliset maailmat, melkein särkevät silmiä niiden voimakkailla väreillään (ks. Kuva 5 ja 12).

Jollain teoksen piirteellä saatetaan mässäillä, ja sitä ehkä (yli)korostetaan. Veden eri tiloja on käytetty monipuolisesti, kuvissa rakennetaan luonnon vesistöihin sekä uima-altaisiin unisia tunnelmia veden pinnan ylä- ja alapuolelle. Majurin ja Brotheruksen valokuvat sekä Rauha Mäkilän maalaukset edustavat itselleni kermakakkumaista, täyteläisen ylenpalttista esteettistä herkuttelua. Mutta toisin kuin kermakakut, nämä teokset kouraisevat oudosti ja kehossa pistelee.

Kuollut vesi

Plotinuksen (204-270) emanaatio käsite tarkoittaa, että kaikki virtaa puhtaasta alkulähteestä, kuten vaikka valon säteily auringosta tai veden valuminen lähteestä. Tähän liittyy myös antiikin ajatus siitä, että alkulähteen *puhtaat* asiat saastuvat matkalla sivilisaatioon, että esimerkiksi vesi on alunperin puhdasta ja vasta ihmiset saastuttavat sen.⁴² Ajatus on kiinnostava, koska varsinkin uima-altaan vedestä puhuttaessa ajatellaan sitä kuolleena, kemikaaleilla kyllästettynä vetenä.

Uima-altaat ovat hygieenisiiä ja kontrolloituja ympäristöjä vesiturheiluun, joskin “puhtaus” on tavoitettu ympäristölle ja terveydelle haitallisilla kemikaaleilla. Luonnonvesissä ilmenee kuitenkin samaa ihmisen aiheuttamaa hallitsematonta (tai siltä tuntuva) haittaa. On ympäristömyrkyjä, mikromuovia ja rehevöitymisestä pahentunutta sinilevää.

⁴² van Leeuwen ja Searing 1998, 8.

Suomessa ei kuitenkaan pääse muuten uimaan vuoden ympäri ja vaikuttaa myös siltä, että luonnon vedet ovat täynnä kaikenlaista epäterveellistä moskaa.

Nykyään julkisten uima-altaiden vesi pidetään puhtaana otsonoinnin avulla. Otsonointi vaatii kuitenkin klooria desinfiomaan altaan veden vaikka silmät eivät kirvele eikä uimahallit enää vie tajua kloorin hajulla. Pitoisuudet ovat laskeneet vuosikymmenten takaisista tasoista hurjasti.⁴³

Keskellä Kalifornian historian toiseksi pahinta kuivuutta vuonna 1977, Joan Didion ihmetteli esseessään *Holy water, 1977*, sitä, miksi erityisesti uima-altaat ovat säännöstelypolitiikan häpeäpilkkuja ja puolustaa uima-altaita näin; “kun uima-altaan täyttää kerran, se ei vaadi jatkuvaa täyttämistä, vaan toimii samalla vedellä vuoden ympäri”⁴⁴. Ehkä luonnonelementin valloitus ja omistus maaplänttien lisäksi tyydyttää ihmisen jonkinlaista halua hallita, kontrolloida ja vahtia. Didion kirjoittaa:

*Itseasiassa, uima-allas on monelle meille länsimaisille, järjestyksen eikä vaurauden vertauskuva, hallitsemattoman hallitsemista. Uima-altaassa on vettä, joka on tehty saavutettavaksi ja hyödylliseksi, ja sellaisena, loputtoman miellyttävänä länsimaiselle katseelle.*⁴⁵

Uudessa mietin joskus miksi kaivamme kuoppia ja täytämme ne vedellä? Uima-altaissa voi uida ympäri vuoden. Uimiseen tarkoitettu ja siihen määritelty tila tuo itselleni arkeen säännönmukaisuutta ja rutiineja. Rakastan tätä uima-altaiden selkeää tehtävää. Jos mietin jatkuvasti syönkö illalla kesäkurpitsaa vai parsakaalia niin uima-altaassa tiedän miten toimia.

4. 2. 2024 Töölön urheilutalo

⁴³ Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliittojen nettisivut 12.5.2023.

⁴⁴ Didion 2017, 63. Oma käännös.

⁴⁵ Didion 2017, 64. Oma käännös.

Sunnuntaina uimahallissa on enemmän lapsia kuin aikuisia. Melutaso on kova mutta radoilla on tilaa. Joku tyyppi pulahtaa altaaseen flipperit jaloissa ja snorkkeli päässä ja alkaa uida määrätietoisesti.

Omalla radalla on sitkeä mummo, joka kroolaa hitaasti mutta varmasti.

Itse pystyn yleensä kroolaamaan muutaman kierroksen ja sitten hyydyn.

Tällä kertaa kokeilen hitaammin ja rauhassa ilman hoppua.

Ja ylläripylläri! Jatkan tasaisesti kroolaten 30 min ilman, että edes hengästyn.

Olo hieman outo. Miksi en kokeillut aikaisemmin?

Kiitän mielessäni mummoa ja snorkkelityyppiä,

jokin siinä yhtälössä kannusti.

4.2 Turkoosi uimahalli

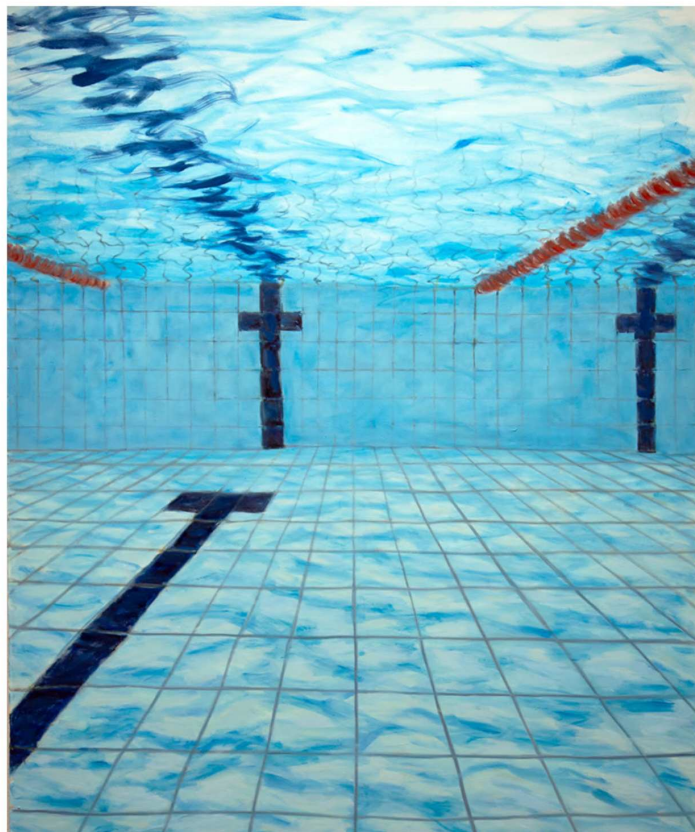
🔍 saimisuiikkanen.com/Notes-on-Swimming ☆

Saimi Suikkanen

Notes on Swimming
Let's not think about tomorrow
Studies of being idle
Self-portraits at home

installation views

about
instagram

Kuva 6. Saimi Suikkanen, *Pinnan alla*, öljy kankaalle, 140 x 175 cm, 2022.

Saimi Suikkasen maalauksissa (ks. Kuvat 6 ja 7) uima-altaan veden juuri oikea turkoosi on tallennettu öljyllä suurelle kankaalle. Maalausten uimahalleista näen tunnistettavan miljööön arkisia kohtauksia, jotka voisivat olla mistä tahansa Suomen uimahalleista. Mietin missä määrin universaaleja suomalaisten uimahallien arkkitehtuuriset piirteet ovat? Haluaisin ensin kiertää kaikki Suomen julkiset uimahallit ja sitten koko maailman. Ajatuksesta tulee mieleen elokuva *The Swimmer*, 1968, jossa protagonististi ui allasjuhlista takaisin kotiin pitkin naapuruston takapihojen uima-altaista muodostunutta "jokea".

🔍 saimisuiikkanen.com/Notes-on-Swimming

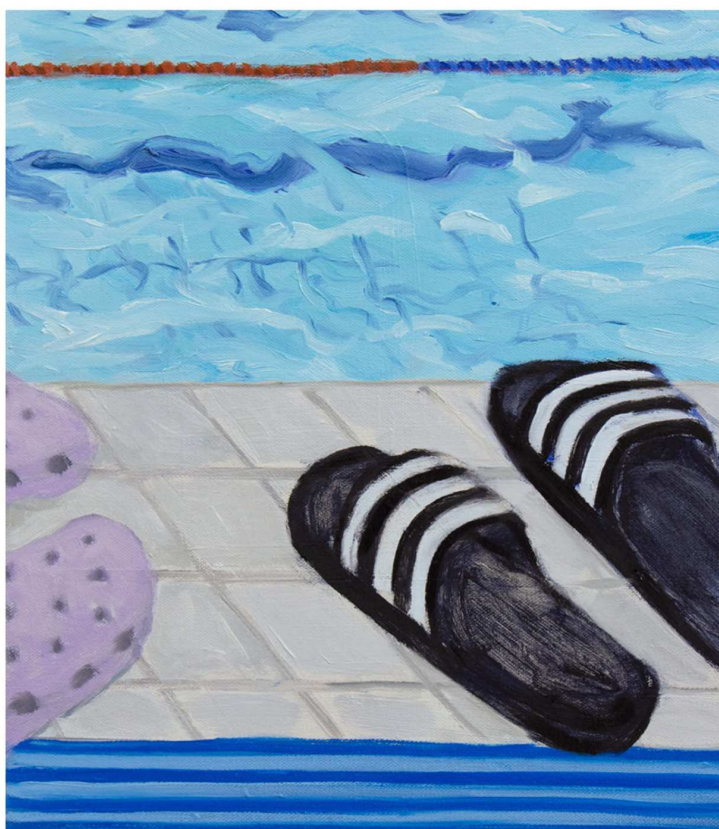

Saimi Suikkanen

Notes on Swimming
Let's not think about tomorrow
Studies of being idle
Self-portraits at home

installation views

about
instagram

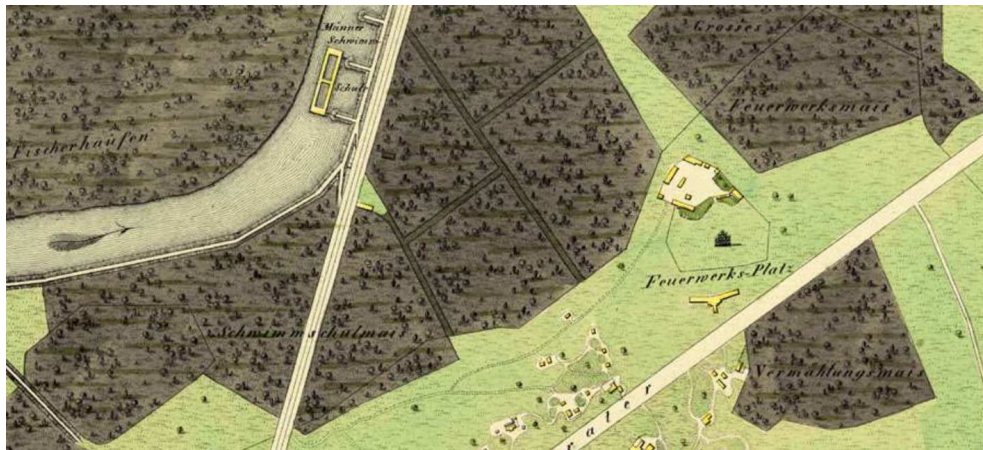

Kuva 7. Saimi Suikkanen, *By the Pool*, öljy kankaalle, 40 x 46 cm, 2022.

Kylpemisellä ja kylpylöillä on varhaisempi historia kuin vesiurheilulla, nimenomaan uimisella. Uimataito on riippuvainen sitä ympäröivästä ajatusmaailmasta ja vesistöistä. Kylpylöissä on keskitytty lääkinällisiin ja terveydellisiin hyötyihin tai ainoastaan peseytymiseen ja nauttimiseen. Julkiset uima-altaat ja yleistyvä uintiharrastus ja sen opetus ovat tulleet verrattain myöhään, vasta 1800-luvun alkupuolella, saavutettaviksi

melkein kenelle tahansa yhteiskuntaluokasta riippumatta. Sen katsottiin kuuluvan ihmiselle tärkeisiin taitoihin hallita ja kontrolloida eli selviytyä (ideaalisti) kaikissa luonnon elementeissä. Wieniin avattiin ensimmäinen julkinen uima-allas vuonna 1812.⁴⁶

Uima-altaat ja niitä varten kehitetyt tarkat uintityylit olivat olennaisia armeijan ihannoimalle järjestykselle ja “luonnollinen epäsäännöllisyys ja vapaus koettiin vaurioittavan militaarisen hengen kehitystä”⁴⁷. Kaksi suurta militaarista suurvaltaa 1800-luvun alussa olivat Itävalta-Unkari ja Preussi, joiden suljetuissa suorakulmion muotoisissa altaissa järjestettiin uintiopetusta sotilaille (ks. Kuva 8)⁴⁸. Olympialaisissa, uintikilpailuissa sekä vapaa-ajan uintiharrastajan tavoitteissa, uintityylit ovat tarkasti määriteltyjä. Muoto ja nopeus ovat vieläkin peräisin näiden suurvaltojen armeijoiden fyysisestä koulutuksesta.

Kuva 8. *Kk Military swimming school*, kartta yksityiskohta, Kaiserwasser, Itävalta, rakennettu 1813.

Hanna Hannuksen pro gradu tutkielma *Mens sana in corpore sano : Tila, aika ja alastomuus Yrjönkadun uimahallissa*, 2014, kertoo Yrjönkadun uimahallin olleen Helsingin ainoa julkinen uimahalli vuoteen 1961 saakka⁴⁹. Paikka häilyi ja häilyy osittain vieläkin,

⁴⁶ van Leeuwen ja Searing 1998, 17, 19–20.

⁴⁷ van Leeuwen ja Searing 1998, 9.

⁴⁸ van Leeuwen ja Searing 1998, 9.

⁴⁹ Hannus 2014, 48–49.

jossain uimahallin ja kylpylän välimaastossa. Suuressa uima-altaassa järjestettiin uintikisoja, jotka viittasivat uimahallin urheilulliseen käyttöön mutta antiikin Roomaan viittaava arkkitehtuuri sekä lukuisat rentoutukseen, ruokaan sekä viihteeseen keskittyvät palvelut viittasivat kylpylään.

Tilojen jaon vuoksi naisilla ei ollut moneen vuosikymmeneen vesiurheiluun samanlaisia mahdollisuuksia kuin miehillä. Yrjönkadun uimahallin tilojen jako välitti 1920-luvulla yleistä – mutta ei ainoaa – käsitystä naisista urheilijoina ja liikkujina.⁵⁰

...vieraissa kulttuureissa uiminen on kehtaamisen extremelaji. Pariisin Piscine de la Butte aux Caillesissa saattaa esimerkiksi ensin kuvitella, että suihkuun mennään alasti tai sitten vielä joutua selittämään puolipukeissa ja haparoivalla ranskalla hirmuvaltiaismaiselle uimavalvojalle uimalakin puutetaan. Liian stressaavaa!⁵¹

7. 2. 2024 Allas Sea Pool

Vuokrasin älyttömän kalliin pyyhkeen Allas Sea Poolilta. Miten tätä itse allas voi olla näin huonossa kunnossa?! Kuin joku olisi täräyttänyt taivaalta automaattikiväärillä ympäri allasta, koska pohja on täynnä pieniä pyöreitä tummia reikiä. Maali kuoriutuu. Viereisestä maailmanpyörästä tulee mieleen Leena Krohnin Tainaron, 1985, jonka päähenkilö kuvailee ikkunasta näkyvää maailmanpyörää ja sen valotähtiä.

⁵⁰ Hannus 2014, 51–52.

⁵¹ Frilander 2016.

Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

Kuva 9. *Piscine Deligny* : bain de soleil, 1934.

Kuva 10. Entisen *Piscine Delignyn* paikalla on nykyään *Piscine Josephine Baker*, Pariisi, 2009.

Colby Mugrabi kertoo artikkelissa, *The Art of Pools*, 2020, kuinka 1980-luvulla Keith Haring (1958–1990) maalasi muraalin New Yorkin Carmine Streetin julkisen uima-altaan seinille, koska halusi painottaa taiteensa yhteisöllisyyttä ja paikkasidonnaisuutta. Vaikka julkiset uimahallit tulisi olla kaikkien käytettävissä modernissa, länsimaisessa yhteiskunnassa, niin epäilen kuitenkin, että uima-altaat jakavat yhteiskuntaa samoin tavoin kuin taide ja sen useinkin etuoikeutettu akateeminen yleisö, jolla on ollut mahdollisuuksia päästä taiteen äärelle. Uimahallit sekä useat museot vaativat sisäänpääsymaksun ja vierailuun liittyvät tiettyjä opittuja sääntöjä sekä molemmat vaativat jatkuvaa valvontaa.

[instagram.com/poparttrio/p/C3BaMzoO MSM/?img_index=2](https://www.instagram.com/poparttrio/p/C3BaMzoO MSM/?img_index=2)

Instagram

Kuva 11. Keith Haring, *Mural at Carmine Street Pool, NYC, 1987*.

Suomessa on viime aikoina tullut esille eri kulttuurien kohtaaminen erityisesti uimiseen liittyvällä tavalla. Helsingin Sanomiin on ilmestynyt jonkin verran artikkeleita Itäkeskuksen uimahallin säännöistä/käytännöistä, jotka ovat monelle täällä itsestäänselviä mutta nyt niitä on jouduttu tarkasti perustelemaan monikulttuurisen asiakaskunnan vuoksi⁵². Kuinka tällaiset asiat jakavat yhteiskuntaa ja vaikuttavat saavutettavuus asioihin sekä kaikkien Suomessa asuvien hyvinvointiin?

8.2. 2024 Allas Sea Pool

Riideltiin edellisenä iltana siitä, onko 50e kohtuullinen hinta 15 vuotiaan parturileikkauksesta. Aamulla vedin ylleni -27 asteen pakkaseen kaverini edesmenneen äidin purppuran värisen turkin ja punaiset toppalapaset (kuin hummerin sakset) ja kruunasin kaiken vielä suklaanruskealla silkkihuivilla, jossa oli suuria ruusuja — maksoin siitä käytettynä 75e Kampin Moody Mondayssa.

Kun määrätietoisesti lähestyin lapsen tarhan suunnalta Allas Seapoolia (koska mielestäni olin ansainnut kaiken tämän älyttömyyden) otin turkin taskusta samaisen edesmenneen henkilön vanhan Louis Vuittonin tupakkarasian ja poltin tupakan, (koska ärsyttävä riita) ja tarvitsin jotain tukemaan mielialaani. Kuuntelin taas Tainaronia äänikirjana ja en malttanut odottaa uimista nopealla radalla kovalla pakkasella. Mietin uteliaana näkisinkö eteeni altaassa vai tanssittaisiko jäätävä tuuli vesihöyryä villisti veden rajassa?

⁵² Lukuisia artikkeleita Helsingin Sanomissa.

5. Vetisiä vertauskuvia ja Kalifornian *klamuuri*

Kuva 12. Susanna Majuri, *Save*, C-print on Diasec, 90 x 135 cm, 2007.

Veden rooli yhteiskunnassa ja veden vertauskuvat vaikuttavat myös uimisen kulttuuriin ja sitä kautta taiteeseen. Siksi koen tärkeänä käydä läpi veteen liittyviä ajatuksia monesta eri näkökulmasta. Veden rooliin liittyy kaikki maailman vetiset ympäristöt, kohdun vedestä puroihin, jokiin, järviin, pohjavesiin ja meriin. Paitsi jatkuvassa liikkeessä olemassa oleva elämän edellytys, vesi koskettaa kehoja sisältä ja ulkoa, “se tuhoaa, parantaa, tappaa ja synnyttää”⁵³. Kehossamme kiertää muinainen vesi, joka uhkuu väkivaltaista ja rasistista historiaa sekä politiikkaa. Peseydymme, uimme ja kellumme siinä, juomme sitä.

⁵³ van Leeuwen ja Searing 1998, 5.

Vesi edustaa runsaita ristiriitoja. Veden turvallinen syleily voi hetkessä muuttua tappavaksi. Evoluution myötä ihminen erkaantui vedestä ja unohti uimisen taidon⁵⁴. Ihmiset eivät ole syntyneet uimataidon kanssa muuta kuin pieneksi hetkeksi, se täytyy opetella kunnolla uudelleen myöhemmin. Ihminen on kuitenkin perujaan vedestä ja vedellinen. Käymme “jatkovaa kamppailua sitä vastaan mitä ihminen tekee parhaiten: uppoaa”⁵⁵.

*Meillä ei ole ongelmaa uimisen kanssa, vaan hukkumisen,
ja verrattuna kaikkiin muihin uiviin olentoihin,
ihminen suoriutuu surkeasti.*⁵⁶

Miksi sitten tunnemme niin voimakasta vetovoimaa veden äärelle ja veteen jos lähtökohtaisesti se on vaaraksi? Onko vedessä eroottisen kaltaista viehätysvoimaa, joka flirttailee jatkuvasti vaaran ja kuoleman kanssa? Kokenut uimari tuskin ajattelee olevansa jatkuvassa vaarassa uima-altaassa mutta “uskaliaat ja uhkarohkeat uimahyppääjät leikkivät ja kiusoittelivat veden vaarojen kanssa”⁵⁷. Vapauden tunne ja painottomuus mahdollistuu matkalla veden hyytelömäiseen syleilyyn.

15.3.2024

Uiminen ei aina kiinnosta. Olo oli rauhaton. Synnyin tänään kauan sitten.

Uima-altaassa ajattelin kuolemaa. Jos ajattelee kuolemaa niin elääkö ollenkaan?

Poltin aamulla kotona tupakan. Silloin ajattelen usein 1950-luvun

Hollywood tähtiä ja teeskentelen.

Teeskentelen kuin kuolemaa ei olisikaan.

⁵⁴ van Leeuwen ja Searing 1998, 9.

⁵⁵ van Leeuwen ja Searing 1998, 14.

⁵⁶ van Leeuwen ja Searing 1998, 14.

⁵⁷ van Leeuwen ja Searing 1998, 2.

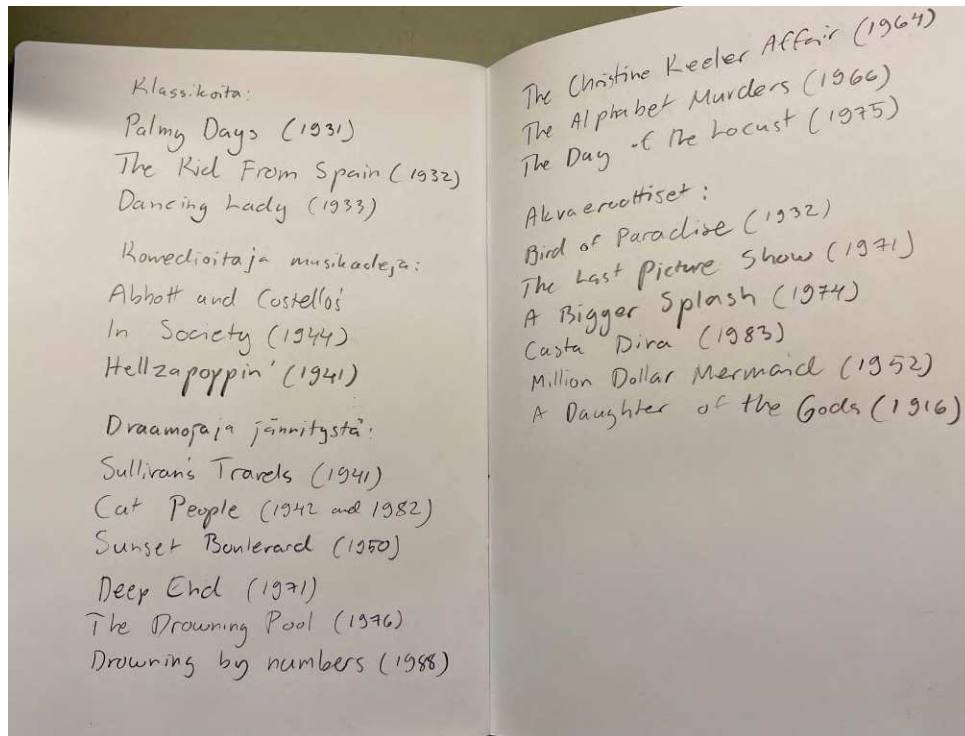
5.1 Thanatoksen ja Eroksen puutarhat

Kuolema ja suru ovat asioita, joista haluaisin puhua enemmän. Arkena aamiaispöydässä Bulgarian jogurtin äärellä. Joten mielelläni kirjoitan niistä. Taide on osoittautunut oivaksi maastoksi näihin teemoihin liittyen. Kun ystäväni kuoli yllättäen, hämmästyin siitä, kuinka itkeviä ihmisiä ei olisi olemassakaan. Itkin itse jokapuolella, kaupan kassalla ja tarhan portilla. Kerroin kaikille paikalle sattuneille miksi itkin. Tunnelma oli omituinen. Vaikka kyseessä oli yhtä mullistava ja arkinen tapahtuma kuin syntymä, vaikutti siltä, että asian äärellä ei sovi *liikaa* herkistyä. Eikä ainakaan julkisessa tilassa. Taide on itselleni arvokasta, koska saan vullottaa vapaasti vaikka HAMissa Erik Creutzigerin öljymaalauksen edessä (ks. Kuva 13). Onko mikään lopulta irrallaan rakkaudesta ja kuolemasta?

Kuva 13. Erik Creutziger, *Helle*, öljy kankaalle, 90x90cm, 2022.

Pikkujouluisissa 2023 istuttiin siivosti keskiluokkaisessa olohuoneessa Taka-Töölössä, kun yksi vieraista kysyi: “Onko kukaan melkein kuollut?” Vuorollani kerroin, kuinka olin melkein hukkaa uima-altaassa Turkissa lomalla 1980-luvulla ja myös, kuinka meinasin hukuttaa pikkuveljeni kantamalla ja tiputtamalla hänet yksivuotiaana uima-altaan syvään päätyyn. Itse olin silloin kuusivuotias. Tämäkin tapahtui Turkissa ja molemmissa tapauksissa allasalueen baarimikko pelasti minut ja sitten veljeni. Tapahtumista ei kuitenkaan jäänyt ainakaan uima-altaisiin tai veteen liittyviä traumoja. Nyt jälkeenpäin mietin juontaako tästä omat uima-altaisiin, veteen ja kuolemaan liittyvät kiinnostukset?

Kuva 14. Omia muistiinpanoja veteen ja erityisesti uima-altaisiin liittyvistä elokuvista.

Ennen modernia aikaa asenne vettä kohtaan oli inspiroitunut kunnioituksesta; “Vesi on elämän ja kuoleman elementti, ja sellaisena se oli pyhä”⁵⁸. Ikiaikaiset antiikin Kreikan

⁵⁸ van Leeuwen ja Searing 1998, 8.

mytologian rakkauden ja kuoleman teemat, erityisesti rakkauden jumala Eroksen ja kuoleman jumala Thanatoksen vastakohtien puoleensavetävyys, ovat toimineet pohjattomana inspiraationa elokuvantekijöille kautta aikojen. Kaliforniasta ja erityisesti Hollywoodista peräisin oleva allashuuma liittyy vahvasti unelmiin ja vesi on toiminut unien ja unelmien symbolina, sen elämän rajapinnoilla viihtyvän luonteensa vuoksi.⁵⁹

Toisaalta vesi edustaa eroottista elämän alkuainetta ja toisaalta yhtä eroottista elämän katkaisijaa; kuoleman elementtiä.⁶⁰

Van Leeuwen kirjoittaa elämän kiertokulun olevan ainoastaan pidennetty metamorfoosi; kohdun ja Tartaruksen vedet ovat alussa ja lopussa⁶¹. Tartarus on Kreikan mytologiassa syvin kuilu maan pinnan alapuolella. Kuolleet voidaan tuomita jäämään sinne ikuisiksi ajoiksi. Thanatos, joka toisin kuin Keres, edusti usein rauhallista kuolemaa, meinasi myös itse tulla huijatuksi jäämään Tartarukseen.⁶²

Van Leeuwenin mukaan pitkät, vaaralliset merimatkat ovat merkinneet itse kuoleman kohtaamista. Tällaisen taipaleen taittaminen on ollut eräänlainen selviytymisen riitti. Eros ja Thanatos, rakkaus ja kuolema, ovat alku ja loppu sekä toistensa vastakohtia. Perinteisesti veden eri olomuodot on jaettu feminiiniseen ja maskuliiniseen. Useissa kulttuureissa myrskyinen meri ja raivoisat joen virtaukset ovat maskuliineja ja rauhalliset, pinnanalaiset veden alkulähteet ovat feminiinisiä.⁶³

Ajattelutapa on vaikuttanut syvästi yhteiskunnan ja kulttuurien käsitystä veden ja naissukupuolen rooleista. Goethen eroottiset 1770-luvun vesifantasiat käsittelivät Hartmuth Böhmen mukaan houkutus hukkua ja siihen liittyi “kohtalokkaan” ja “eroottisen” naisen metamorfoosi neutraaliksi, aistittomaksi mutta kuolettavaksi veden

⁵⁹ van Leeuwen ja Searing 1998, 156.

⁶⁰ van Leeuwen ja Searing 1998, 156.

⁶¹ van Leeuwen ja Searing 1998, 161.

⁶² Wikipedia 2024.

⁶³ van Leeuwen ja Searing 1998, 161.

elementiksi. Mytologia on täynnä tämäntapaisia hydraulisia *femme fatale*⁶⁴-naishahmoja; kuten seireenit, merenneidot, nymfit ja kaikki muut veden syvyyksien houkutukset.⁶⁵

Veteen liitetyt metamorfoosit ovat usein lopullisia. Kuolema vedessä on äärimmäinen muutos, joka tapahtuu samassa elementissä, kuin missä elämä alkaa. Ranskalainen filosofi Gaston Bachelard (1884–1962) on keskittynyt veden kautta olemassaolon syklisyyteen, jossa kuolema vedessä on itsessään naispuolinen kuoleman muoto: “Veden aiheuttama kuolema on erityisesti nuoruuden ja kauneuden kuolema”⁶⁶.

Veden vertauskuvia ja mahdollisuuksia käytettiin häikäilemättömästi hyväksi varsinkin elokuvateollisuudessa. Renessanssin aikana seksuaalisuuden ja elämän alun vertauskuva oli *grotto* ja Hollywood muutti sen paratiisiksi. Busby Berkeley sai uima-altaista tekosyyn veden nuolemien naisvartaloiden esittelyyn elokuvissa *The Kid from Spain*, 1932, *Footlight Parade* ja *Gold Diggers* vuodelta 1933. Trooppinen Eden tulkittiin mullistavalla ja kyseenalaisella tavalla uusiksi 1930-luvulla David O. Selznickin elokuvassa *Bird of Paradise*, 1932 (ks. Kuva 15)⁶⁷. Naisvartalon avulla esiteltiin elokuvan vertauskuvat; tulen ja veden elementit, kielletty rakkaus ja lopun traaginen kuolema.

12. 2. 2024 Töölön urheilutalo

Siis kello on ton verran, eli mul ois 15 min aikaa uida ja sit 15 min aikaa peseytyä ja pukeutua–ja hitto pakko kerkee laittaa ripsarii– nelonen lähtee 9:28 ja huoltolautta 1010,, reittioppaan mukaan ehtisin sillä–äähh kello on jo kohta 9!! Voi vidduuuu– nyt vauhtiaaaa– Nyt sit vaan uin nopee, ärsyttää et näin vähän aikaa uimiseen mutta pakko mennä lopputyö tapaamiseen ku viime kerta jäi välistä– ui,ui,ui,ui,uiui,uiuiu,uiui RAIVOui. Hitto tonki pitää hidastella tos edessä, vitun mummo. Menin Uberilla huoltolautalle.

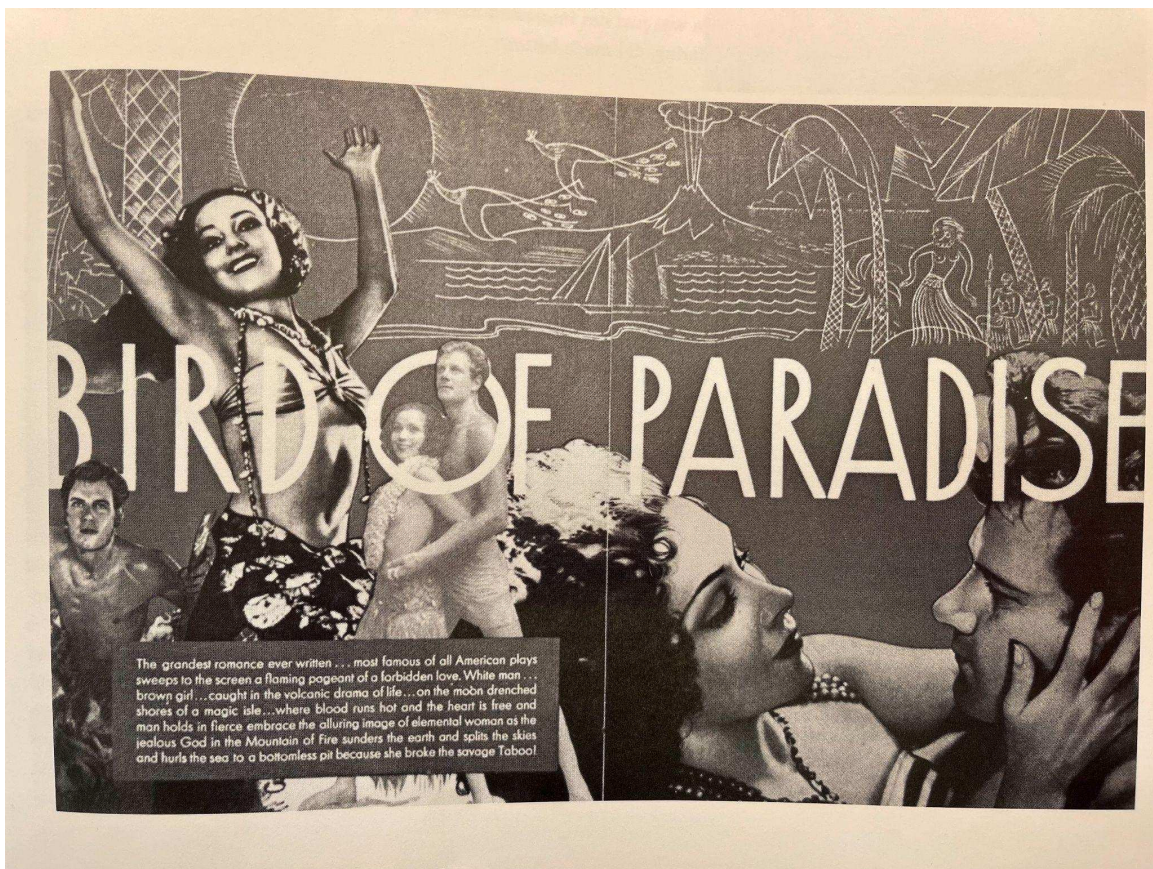
⁶⁴ Ranskaa. suom. Kohtalokas nainen

⁶⁵ van Leeuwen ja Searing 1998, 161.

⁶⁶ van Leeuwen ja Searing 1998, 162.

⁶⁷ van Leeuwen ja Searing 1998, 166–167, 170.

Ranskassa uima-altaiden esteettistä glamouria ja kuoleman sekä rakkauden vertauskuvia ollaan käytetty erityisesti elokuvissa. Esimerkkinä Frilander suosittelee esseessään ranskalaisen Jacques Derayn elokuvaa *La Piscine*, 1969, jossa näyttelivät sen ajan menestyneet näyttelijät Alain Delon ja Romy Schneider. Ranskalainen ohjaaja Celine Sciamma on sanonut, kuinka “nykyään kaikissa ranskalaisissa elokuvissa pitää olla uima-allas. Allas näyttää aina hyvältä ja on hyvä tekosyy näyttää ihmisiä vähissä vaatteissa”⁶⁸.

Kuva 15. Mainos elokuvasta *Bird of Paradise*, 1932.

Ensimmäinen hydroyhteiskunnan elokuva Yhdysvalloissa, jossa nähtiin tarkasti naisen kehon piirteet oli *Daughter of the Gods*, 1916, jossa ruotsalainen mestariuimari Annette

⁶⁸ Frilander 2016.

Kellerman näytti kokouimapukunsa maailmalle. Asulla pystyi urheilla uimalla eikä ainoastaan kylpeä ja polskia. Elokuva aiheutti kysyntää kokouimapuvuille, joita myös valmistettiin tiuhaan. Sadan metrin uinnin olympiamestarista Esther Williamsista tuli 1950-luvun akvaattinen idoli elokuvassa *Million Dollar Mermaid*, 1952, joka oli romantisoitu versio *Daughter of the Gods*-elokuvasta. Williamsin suoralinjainen kokouimapuku muutti hänet futuristiseksi merenneidoksi. Rooli edesauttoi uimisen mainetta urheilullisen kehon saavuttamiseksi naisille.⁶⁹

Kuva 16. Paul Schutzer, *Daphne Dayle in a Rudi Gernreich inspired Monokini*, 1964.

Mielenkiintoinen ilmiö 1960-luvulla, oli feminismiin pyrkimys aseksuaaliseen (desexual) naisen kehon esittämiseen. Tämä kehitti muotiin ilmiöitä, kuten Rudi Gernreichin Monokinin (ks. Kuva 16), jonka uskottiin tasapuolistavan naisten kehoja suhteessa miesten tapaan olla vapaasti yläosattomissa.⁷⁰

⁶⁹ van Leeuwen ja Searing 1998, 161.

⁷⁰ Grey 2022.

Puutarhojen pulahdukset

Armeijan järjestyksen suorakulmion muotoinen uima-allas ja rytminen rintauinti vaihtui 1920-luvulla ja erityisesti 1950-luvulla betoniruiskun keksinnön myötä vapaamuotoisempaan ja piirteiltään pyöreämpään, luonnon muotoja mukailevaan ja *eroottisempaan*⁷¹ uima-altaaseen. Uintitapakin vaihtui urheilullisesta vapaammaksi ja yksityiset uima-altaat levisivät myös keskiluokan saavutettaviksi uuden edullisen rakennustavan myötä.⁷² Uima-altailla oli myös visuaalinen tarkoitus takapihan koristeena ja miellyttävänä aistillisena elementtinä.

Yksityiset uima-altaat, jotka prameilevat pihalla ovat lähtökohdiltaan eri tyyppisiä kuin uimahallit. Ne ovat peräisin erityisesti brittihovin urheilukeskeisestä viihteestä, jolloin vieraita tuli viihdyttää tekemisen eikä niinkään keskustelun kautta. Elämäntapa levisi Yhdysvaltojen Itä-rannikolle, missä varakkaat suvut kopioivat brittihovin urheilullisia ihanteita. Uima-altailla pröystäiltiin ja vieraat eivät välttämättä edes osallistuneet vesiurheiluun vaan viihteeksi oli palkattu ulkopuolisia uimisen ammattilaisia.⁷³

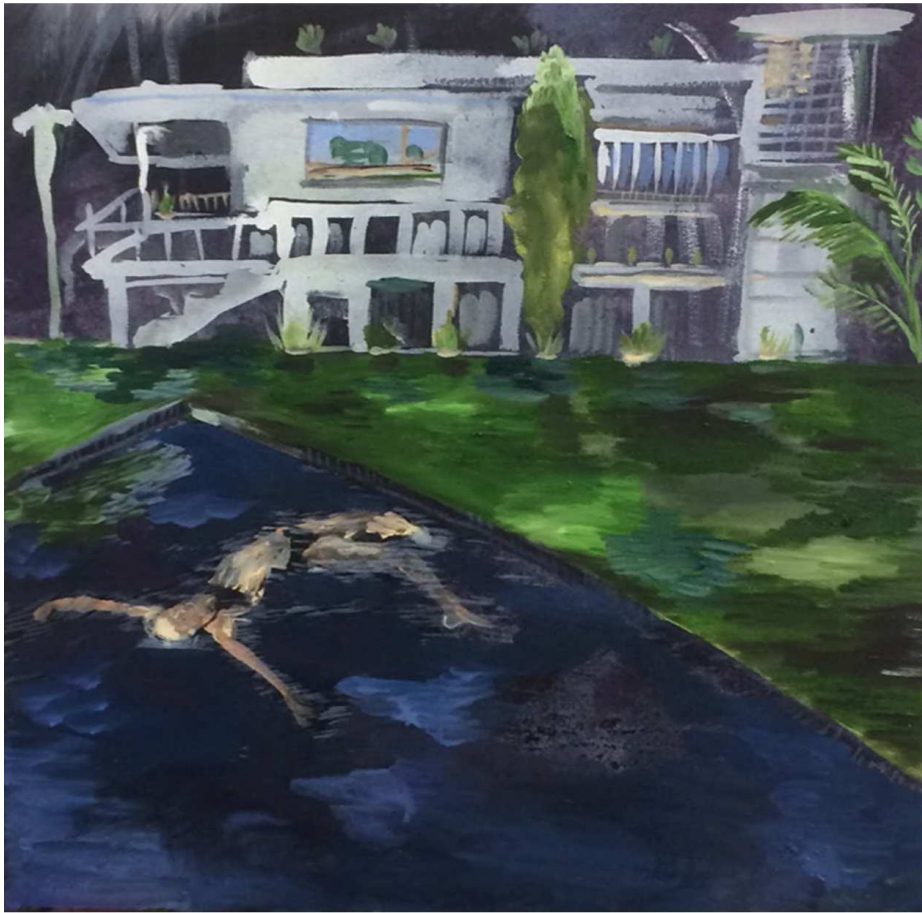
Kalifornian uima-altaiden lähtökohdat ovat Itä-rannikolta mutta niihin liittyvät erityisesti elokuvista peräisin olevia eroottisia ja esteettisiä paratiisin mielikuvia. Uima-altaat olivat sekä kiiltokuvamaisia, visuaalisia ylpeyden aiheita että vesiurheiluun tarkoitettuja terveyden ja vaurauden mielikuvia. Uima-allastaiteen ehkä tunnetuin edustaja, brittiläinen David Hockney ihastui 1960-luvulla Los Angelesin kesäiseen värimaailmaan ja omakotitalojen uima-altaiden runsauteen⁷⁴. Syntyi kuuluisia teoksia kuten *A Bigger Splash*, 1967, ja *Portrait of an Artist (Pool with Two Figures)*, 1972.

⁷¹ Tässä tarkoitan melko kliseistä käsitystä eroottisesta.

⁷² van Leeuwen ja Searing 1998, 164–165..

⁷³ van Leeuwen ja Searing 1998, 80.

⁷⁴ Mugarbi 2020.

Kuva 17. Karoliina Hellberg, *Pool (Joni M.)*, akryyli ja öljy kankaalle, 50x50, 2016.

Manhattanilla ei yksityisiä uima-altaita näy mutta taiteilija kaksikko Michael Elmgreen (1961) and Ingar Dragset (1969) tekivät Columbus Circlen edustalle veistoksen nimeltä *Van Gogh's Ear*, 2016 (ks. Kuva 18)⁷⁵. Allas on 1950-luvulla suosittu retron “kidney-pavun” muotoinen, joka seisoo pystyssä sivusuunnassa tuoden kaupunkiin surrealistisen lomatunnelman. Klassinen muoto on itse asiassa peräisin Suomesta. Alvar Aalto (1898–1976) suunnitteli pavun muotoisen uima-altaan Villa Maireaan vuonna 1939, josta Aallon amerikkalainen ystävä vei muodon Yhdysvaltoihin⁷⁶. Mielikuvissa Alvar Aallon pavut versoilee ympäri Kaliforniiaa.

⁷⁵ Mugarbi 2020.

⁷⁶ Mugarbi 2020.

ELMGREEN & DRAGSET

View of the exhibition
"VAN GOGH'S EAR"

CURATED BY PUBLIC ART FUND Rockefeller
Center, New York (USA), 2016

Courtesy Perrotin

SHARE

MORE

Kuva 18. Michael Elmgreen and Ingar Dragset, *Van Gogh's Ear*, NYC, 2016

Glamour levisi myös Suomeen ja yksityisiä uima-altaita esiteltiin ylpeinä. Pohjoismaissa uima-allas puutarhassa on absurdi näkymä “varsinkin kun Suomen ilmastossa sille ei ollut oikeastaan juuri minkäänlaista tarvetta”⁷⁷. Ne ovat vuodesta toiseen enimmäkseen tyhjillään. Tyhjät ja/tai raunioituneet uima-altaat, täynnä lehtiä tai lunta, kertovat paljon arjen ja juhlan estetiikkaan liittyvistä älyttömyyksistä. Näitä mietin myös Brotheruksen valokuvia katsoessani, vaikka ne ovat kuvattu Ranskassa (ks. Kuvat 19 ja 20). Suomessa taiteessa vilahtaa useimmin meri kuin uima-allas mutta silti sitäkin näkee jatkuvasti suomalaisten taiteilijoiden töissä, Frilanderin oma esimerkki on Rauha Mäkilän (1980) maalaukset (ks. Kuvat 21, 22 ja 25)⁷⁸.

⁷⁷ Frilander 2016.

⁷⁸ Frilander 2016.

Kuva 19. Elina Brotherus, *Piscine*, 70 x 104cm, 2015.

Kuva 20. Elina Brotherus, *Piscine (Transat)*, 90 x 120, 2018.

Self Control (Frank Ocean) 3
Acrylic on paper
56 x 77 cm

Kuva 21. Rauha Mäkilä, *Hockney's House*, akryyli paperille, 56 x 77cm, 2020.

Hockney's House
Acrylic on paper
56 x 77 cm

Kuva 22. Rauha Mäkilä, *Self Control (Frank Ocean) 3*, akryyli paperille, 56 x 77cm, 2020.

Valehtelin perheelle et mul on joku kouluun liittyvä tapaaminen ja tulin rauhassa uimaan. Muuten olis pitäny ottaa synttärisankari mukaan– se halus lintsata koulusta ja jäädä kotiin. Annettiin sille lupa. Mut sääli et en ehi ite olee kotona yhtään– siis oikeesti mulla on iltapäivällä koulua. Onneks synttäräaamu meni tosi kivasti ja syötiin herkkuja ja lahjat kelpas. Ja synttäreitä juhlistettiin kaverisynttäreillä jo viikko sitten. Hyi hitsi tääl leijuu laastareita–pitäskö niistä sanoo valvojalle? En kyl ite ainakaan nouki niitä tuolta.

5.2 Kehon vesi kelluu vedessä

Mytologioista, kirjallisuudesta ja Hollywood-elokuvista peräisin olevat naista erotisoivat ja luokittelevat ahtaat vertauskuvat eivät ole erillään yhteiskunnan alistavasta ja alentavasta naisiin (naissukupuoleen?) kohdistuvasta katseesta. Näihin mielikuviin olen etsinyt erilaisia näkökulmia ja pohtinut, kuinka elämän alun ja lopun vedellisiä virtoja sekä nesteitä voisi tutkia syvemmin.

Astrida Neimanis tuo ajankohtaisen näkökulman veden rooliin yhteiskunnassa lähelle yksilön kokemusta nestemäisestä, vedellisestä olemisesta. Neimaniksen tekstissä *Hydrofeminism: Or, On Becoming a Body of Water*, 2012 kerrotaan hydrofeminismista, jossa muistutetaan kaiken elollisen yhteydestä veteen, tarkastellen veden ja naiseuden välisiä yhteyksiä. Neimanis kirjoittaa, kuinka naisiin liitetyt akvaattiset olotilat ovat elämän edellytys ja naiset saavat olla ylpeitä nestemäisistä kyvyistään ja vuodoistaan. Ne mahdollistavat elollisten monet muodot. Meissä kaikissa kiertää sama vesi.⁷⁹

Neimaniksen mukaan veden hallinta, saastuminen ja jakautuminen liittyvät sukupuoleen, valtaan ja oikeudenmukaisuuteen. Tämä lähestymistapa korostaa veden roolia

⁷⁹ Neimanis 2012, 96–102. Oma käännös.

yhteiskunnallisissa ja kulttuurisissa rakenteissa ja pyrkii edistämään kestäväää ja oikeudenmukaista suhtautumista veteen sekä luonnonvarojen hallintaan yleisemmin.⁸⁰

Ihmisen mittakaavassa me kehitymme kohdun lapsivedessä, joka tarjoaa meille ravinteet, jotka mahdollistavat edelleen kehittymisemme. Jättemme poistuu samankaltaisten vesireittien kautta, ja nämä kohdunsisäiset vedet suojaavat meitä myös ulkoisilta vahingoilta.⁸¹

Kehollinen kokemus, jossa kehon vesi kelluu vedessä, yhdistää suuria määriä ihmisiä ja muita eläimiä. Vaikka ihmisen iho vaikuttaa läpäisemättömältä, Neimanis kirjoittaa sen huokoisuudesta:

(...) Ihmisen iho antaa illuusion läpäisemättömydestä. Silti, hikoilemme, pissaamme, nielemme, ejakuloimme, menstruoimme, imetämme, hengitämme, itkemme.⁸²

Kuva 23. Salvador Dalí, *Self-portrait in Egg*, vuosi ei selvillä.

⁸⁰ Neimanis 2012, 99–101. Oma käänös.

⁸¹ Neimanis 2012, 99. Oma käänös.

⁸² Neimanis 2012, 104. Oma käänös.

Kirjassa *The secret life of Salvador Dalí, 1931*, Dalí (1904–1989) väitti, että lentämisen ja kellumisen tunteita ei voi kokea missään parhaiten kuin äidin kohdussa (ks. Kuva 23)⁸³. Sigmund Freudin mukaan painottomuuden tunne vedessä on rajatonta ja vapaata, kuin iänkaikkisuus⁸⁴. Mitä jos olemme akvaattisia olentoja kohdussa viettämämme lyhyen ajan vuoksi?

Michel Balint kertoo kirjassaan *Thrills and Regressions, 1959*, kuinka “ joko erittäin varhainen äiti-lapsi suhde tai vielä varhaisempi kohdunsisäinen aika, jolloin olimme todella yhtä universumin kanssa ja kelluimme lapsivedessä kantamatta minkäänlaista painoa”⁸⁵, selittää siteemme veteen ja sen tuomaan toistuvaan kokemukseen alustamme⁸⁶. Kehityksen kannalta on ihmeellistä, kuinka uimataito tulee meille luonnollisesti syntymästä noin neljän kuukauden ikäiseksi ja sitten se katoaa.

Ihmisen matkaa vedestä kuivalle maalle erottaa veden raja, jonka voi sanoa erottavan älykkään, modernin ihmisen ajasta ennen sivilisaatiota. Ihminen on osoittanut ihmeellistä halua toimia märän ja kuivan välitilassa, jossa horjutaan turvaa edustavan kuivan maan ja seikkailuntäyteistä epävarmuutta edustavan veden rajalla.⁸⁷ Mitä siis tarkoittaa ihmisen pyrkimys takaisin epävarmaan alkua muistuttavaan tilaan? Kaksijakoinen ajattelu ei itselleni riitä ja ajattelen, että alkumme vedelliset maailmat piilottelevat kaipaamaamme arvokasta herkkyyttä ja rauhaa.

Italialaista kirjailijaa ja toimittajaa Italo Calvinoa (1923–1985) inspiroi lyhyessä kertomuksessaan *Blood, sea, 1967*, fysiologi Rene Quinton löytö vuonna 1904 veren plasman melkein identtisestä kemiallisesta koostumuksesta meriveden kanssa. Tarinassa

⁸³ van Leeuwen ja Searing 1998, 16.

⁸⁴ van Leeuwen ja Searing 1998, 16.

⁸⁵ Balint 1959, 73. Oma käänös.

⁸⁶ van Leeuwen ja Searing 1998, 16.

⁸⁷ van Leeuwen ja Searing 1998, 159.

Calvino kuvailee alkumme veden matkaa ulkopuoleltamme sisäämme ja vertaa veren pulssia ikiaikaiseen meren pulssiin.⁸⁸ Mietin tätä kiertokulkua usein uudessa.

*...a clearer idea of before and now: before we swam, and now we are swum.
(...selkeämpi ajatus siitä miten oli ennen ja on nyt: ennen uimme, ja nyt meissä uidaan.)⁸⁹*

Löysin Susanna Majurin valokuvakirjasta *Sense of water*, 2016, pätkän tekstiä Monika Fagerholmin kirjasta *Amerikkalainen tyttö*, 2004:

*In the aorta, the planet's pulsating guts.
The Sexual awakening.
From the Blood Woods the astronauts traveled
in toward a heart that was very dark and red.⁹⁰*

Ihmisten kaipuuta veden syleilyyn voi siis osin selittää kohdun tuomalla turvallisuuden tunteella sekä meihin siirtyneillä ja piirtyneillä alun muistoilla. Vaimennetut äänet, rauha ja veden kannattelu yhdistävät vetiset lähtökohtani arkeni akvaattisiin ympäristöihin, joista saan kaipaamaani kannattelua. Niin keholleni kuin ajatuksilleni.

Veden hyytelömäinen kosketus on koukuttava. Painottomuuden tunne on taianomainen. Haluan tutustua veteen ja omaan vedellisyyteen uudestaan. En kaipaa pyöreälinjaisia puutarhojen kidney-papuja vaan olen tyytyväinen Helsingin tarjoamissa julkisissa uimahalleissa. Uima-altaan ratojen toisteisessa liikkeessä saan rauhassa muotoilla ajatuksia tai ainoastaan keskittyä toistuvaan kehoni liikkeeseen. Kesäisin polskin huvikseni meressä ja järvissä mutta luonnonvesistöt ovat taitavampia johdattamaan pinttyneisiin mielikuviin seireenien houkutuksista ja Thanatoksen merenpäällisistä vaelluksista.

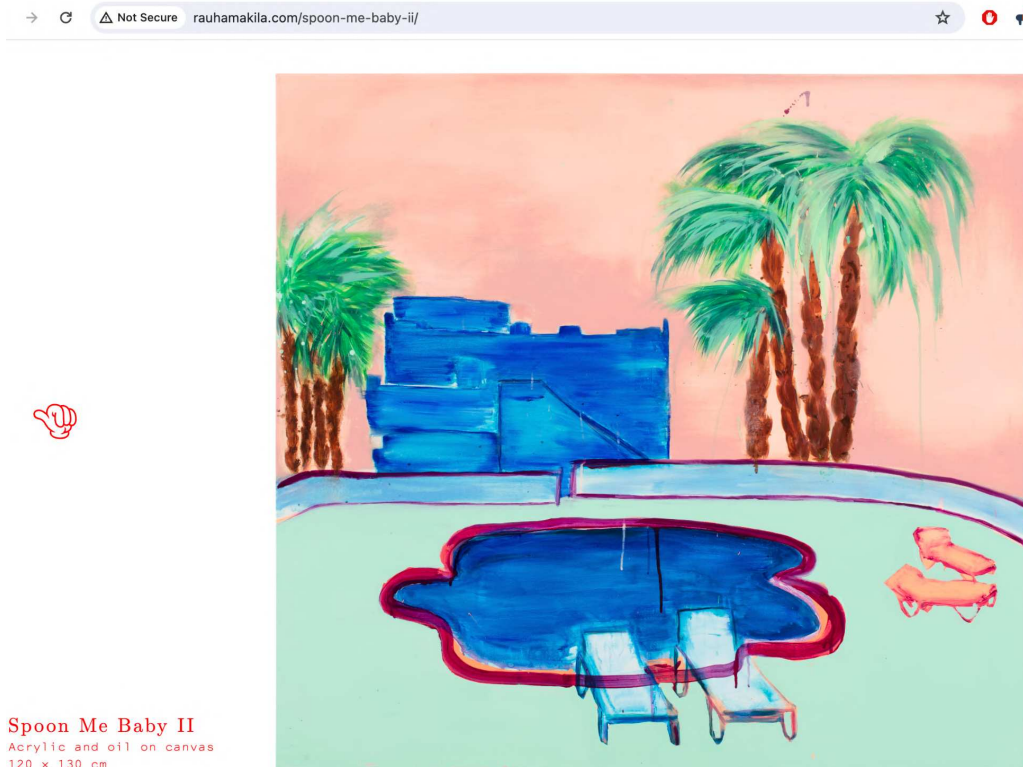
⁸⁸ Calvino 1967, 42–46.

⁸⁹ Calvino 1967, 46. Oma käännös.

⁹⁰ Fagerholm ym. 2016, ei sivunumeroita. Hankala kääntää.

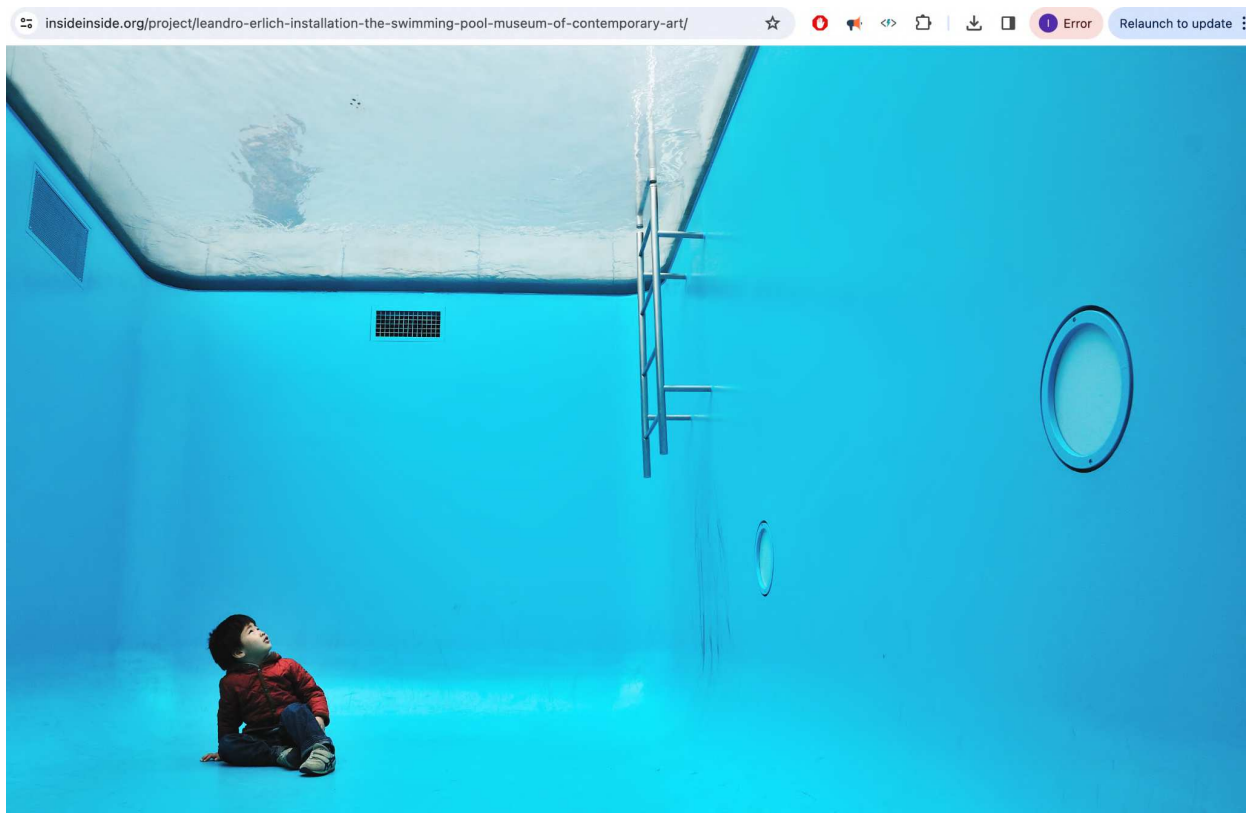
18. 2. 2024 Töölön urheilutalo

Jotenki huono omatunto ja piti kiireellä päästä uimaan ku eilen meni suunnitelmat ihan mönkään. Olin jo pakannu repun ja kaikkee mut sit Sebulle nousi yhtäkkiä korkea kuume, ja vielä lämpimässä suihkussa. Tärisi raukka ku käärin sen pyyhkeeseen. Sit se paino sen pään mun rinnuksille, istuin alas sohvalle ja laitoin vielä villapeiton meiän päälle, ja sit se nukahti, pikkanen. Olin siinä sit ihan jumissa ilman puhelinta tai mitään ja kuvasin hetken ipadilla (jonka sain kalastettua käsiini) peikonlehteä ku luulin et sen yks lehti värähteli tiuhaa tahtia mut tajusin sit lopuks et se oliko vaan joku voimakas veto ikkunanpielistä. Sit vihdoin Dave tuli kaupasta ja laitettiin Sopranos pyörimään varmaan kymmenettä kertaa ni enköhän jämähtäny siihen sitte koko loppupäiväks eikä uimisesta tullu mitään. Ai että et rakastan sitä sarjaa.

Kuva 24. Rauha Mäkilä, *Spoon Me Baby II*, akryyli ja öljy kankaalle, 120 x 130 cm, 2020.

6. Päätelmät

Kuva 25. Leandro Erlich, *Swimming Pool*, installaatio, 2004.

Argentiinalaisen taiteilijan Leandro Erlichin (1973) installaatiossa *Swimming Pool*, 2004, illuusio veden täyttämästä uima-altaasta rikkoutuu, kun yhtäkkiä huomaa jonkun kävelevän kengät jalassa veden pinnan alla. Katsojan kokemus “veden” ylä- ja alapuolelta on absurdi eli kaikin puolin järjenvastainen. Järkeä sopiikin heittää jorppakkoon taiteen kohdalla.

Itselleni arkisin ja yleisin paikka uida on Töölön urheilutalon uimahalli. Siellä uimisen jälkeen saa nauttia haihtumisesta höyrysaunassa. Yrjönkadun uimahalli on arjen luksusta, jossa eivät kilju lapset ja sehän sopii. Hiljattain alkanut remontti aiheutti pienehkön paniikin siitä, että vastaisuudessa joudun pulittamatta pulittamaan pitkän pennin päästäkseni Allas Sea Pooliin, koska vaikka uima-allas on surkeassa kunnossa, siellä on

hiljaista uida ulkona talvella vesihöyryn seassa. Kesäisin Uimastadionin vesijuoksun neonhatut, kultakorut ja räikeät huulipunat tuovat sopivin määrin esteettisiä taukoja hikisen auringon ja vedessä ponnistamisen lomaan. Kahvilan ranskanperunoilla jaksaa yllättävän pitkään, paitsi uimista myös lasten kiljumista.

Pohdin kirjoittamista menetelmänä läpi tekstin ja muistin, kuinka Richardson kuvaa kirjoittamista tapana ottaa selvää itsestäsi ja aiheesta sekä tiedon välineenä, eikä ainoastaan “välineenä, jolla lakaista yhteen läpikäydyt aineistot tutkimuksen päätteeksi”⁹¹. Richardson huomioi, kuinka muoto ja sisältö ovat erottamattomia toisistaan eivätkä erillisiä kokonaisuuksia niin kuin aiemmin on ajateltu. “Mikään tekstuaalinen lavastus ei ole viatonta”⁹². Koin vahvasti samantapaisia tuntemuksia kirjoittaessa tätä opinnäytettä. Koko konteksti missä operoin kirjoittajana on joko tiedostaen tai väkisin näkyvissä tekstissä. Tarkastelin uima-altaita pääosin Euroopan ja Yhdysvaltojen näkökulmasta laajempaan möykkynä ja voisin vielä paremmin keskittyä uima-altaisiin sekä niiden polkuihin Suomessa. Uimataidon opetuksen taustat ja lähtökohdat Suomessa jäävät mietityttämään muun vesistön runsaan läsnäolon ja saavutettavuuden puolesta. Järviä ja matalia, rauhallisia meren rantoja Suomessa riittää.

Minkälainen rooli uima-altailta on yhteiskunnassa ja arjessani sekä kohtaamassani taiteessa?

Palatakseni tutkimuskysymykseen, ajaudun väistämättä pohtimaan aiheen valintani tarkoituksia. Ne muodostuivat pääosin positiivisista tuntemuksista ja assosiaatioista uima-altaisiin ja uimiseen. Kirjoittaessani opinnäytettä, tulvahtivat myös melko epämukavat muistot ja kokemukset mieleeni. Ajauduin ajattelemaan uima-altaiden kanssa kuoleman ja surun merkityksiä yhteiskunnassa ja omassa arjessani. Oivalsin, että niin taiteessa kuin uima-altaassa saan pelehtiä rauhassa staattisessa, kirkkaan turkoosissa vedessä, sellaisten tavallisten asioiden kanssa, kuin syntymä ja kuolema. Ymmärtääkseni, näiden tapahtumien äärellä olen syvimmilläni jossain sellaisessa epämääräisessä

⁹¹ Richardson 2000, 923.

⁹² Richardson 2000, 925.

tunteessa, kuin rakkaus. Onko siis suru myös rakkautta? Tai onko se itseasiassa rakkauden yleisin ilmentymä?

Nuorena asuin Pikku-Huopalahdessa ja kävin ahkerasti Töölön uimahallissa parhaan ystäväni kanssa. Kirkkaimmin muistan kokemukset siitä, kun neljäsluokkalaisina sukelsimme isossa altaassa ja kikatimme, kun huomasimme partaisten ja ryppyisten äijien kopeloivan muniaan veden alla silloin, kun olimme heidän lähettyvillä. Tästä muodostui jonkinlainen toistuva, omituinen rituaali, jota muistelen usein nyt uidessani samassa hallissa. Ystäväni on jo kuollut ja uimahallin höyrösauna, joka oli avoin niin miesten kuin naisten puolille, on aikoja sitten tuhouttu.

- “Syötän ja siivoan sotkuja”.

Tämä oli kahden vesijuoksijan välisen keskustelun loppu, jonka kuulin kun korvani ilmestyi veden pinnalle altaan päytyyn. Oma äitiys ei ole ollut taiteeni tai tekstieni aiheena, vaan sen sijaan, olen tutkinut uima-altaita tuntikausia, päiväkausia ja kuukausikaupalla. Joku voisi huomauttaa ilman, että olisi väärässä, kuinka saattaisi olla hyödyllisempää käyttää sama aika äitiyden ja vanhemmuuden tutkimiseen. Ehkä ajattelen, että oma äitiys ei ole irrallaan uima-altaista, eikä mistään muustakaan.

En toivo, että äitiys määrittelee itseäni, ainakaan taiteessa. Nuorena äitinä ilmapiiri ja tunnelma muuttui välittömästi, kun tuli ilmi, että olen äiti. Yhtäkkiä syöksyin, johonkin määriteltyyn kategoriaan, jossa tulee käyttäytyä tietyllä tavalla. Kotiäitinä Columbus, Ohiossa muistan tapauksen, kun vanhin lapsi ei tullut ajoissa naapurin lasten leikeistä kotiin syömään lounasta. Jouduin lähtemään taapero kainalossa etsimään lasta naapureiden pihoilta. Olin leikkinyt nuoremman lapsen kanssa kasvomaaleilla ja juonut kaksi lasia valkoviiniä yöpuvussa. Tyrmistys ja tuomitseminen tuntui nahoissa, kun kyselin lapsen perään keskellä päivää viininhajuisena, pesukarhumaalaus kasvoilla.

Olen kuunnellut Anni Kajoksen lukemana Saara Turusen kirjat *Rakkauden Hirviö*, 2015, ja *Sivuhenkilö*, 2018. Jos saisin valita, lukisi Anni Kajos opinnäytteeni ääneen. Huomaan

testaavan mielessäni kirjoittamaani tekstiä Kajoksen äänellä. Koen siitä olleen suunnattomasti hyötyä ja olevani jonkinlaisessa epävirallisessa, tai miksi ei virallisessa, kiitollisuudenvelassa. Tänä aamulla 21. 03. 2024, Kajos lausui Maggie Nelsonin kirjoittamat lohdutuksen sanat äänikirjassa *Argonautit*, 2021:

Reiluuden nimissä on sanottava, että lapsista on vaikeaa kirjoittaa hyvin. Arvatkaapa miksi? Lapset eivät ole erityisen kiinnostavia. Kiinnostavaa on kuitenkin se, että huolimatta siitä tylsistyttävästä pitkäveiteisyydestä, jota lasten kasvatusta 95% on, me yhä hankimme lapsia.⁹³

Tällä hetkellä voisin sanoa samaa äideistä, he eivät ole erityisen kiinnostavia, mukaan lukien oma äitiyteni. Jos siis ylipäätään on jotain sellaista, jota voi eritellä äitiydeksi. Tätä nimittäin epäilen. Pelkkä asian pohtiminen on melko tylsistyttävää ja pitkäveiteistä, uima-altaat eivät. En tarkoita, että lapset eivät olisi merkityksellisiä kaikin puolin, mutta sitä vaan, että merkityksellisyydessä ei ole mitään erityistä mitä lasten vanhemmat eivät jo tietäisi. Lapset ja vanhemmuus eivät myöskään sovi kaikille, sen sijaan uiminen tekee erityisen hyvää ja sitä sopii suositella monille.

En tiedä, minkä verran uima-altaat vaikuttavat muiden ihmisten arkeen. Väitän, että monet elävät arkensa ja juhlaansa ilman uima-altaita. Jatkossa tutkisin ja kirjoittaisin mielelläni vielä yksityiskohtaisemmin uima-altaista ja sen eri ulottuvuuksista yhteiskunnassa, taiteessa sekä omassa elämässäni. Monet kiinnostavat teemat jäivät vain mainintana tekstiin. Jäin miettimään uima-altaiden roolia pelkkänä väylänä sen *oikean* luonnoelementin, meriveden valloittamisessa. Maratonuimarit kuten Diana Nyad, joka ui 64 vuoden iässä Kuubasta Floridaan, aloittivat uimisen uima-altaissa. Tällaista rohkeutta voin vain ihaila. Itse en osaisi ajatella uivani *täysin* luonnon armoilla, keskellä syvää, aavaa merta. En edes Itämeressä.

⁹³ Nelson ja Sivill 2021, äänikirja.

Lähdeluettelo:

Artikkelit ja luvut kokoelmateoksissa:

Didion, Joan. 2017. *Holy Water*. Teoksessa *The White Album*. London: 4th Estate. 59–66.

Minh-ha, Trinh T. 1989. Commitment from the Mirror-Writing Box. In Minh-ha, Trinh T. *Woman, Native, Other: Writing Postcoloniality and Feminism*. Indiana University Press, 5–45.

Neimanis, Astrida. Hydrofeminism: Or, On Becoming a Body of Water in Undutiful Daughters: Mobilizing Future Concepts, Bodies and Subjectivities in Feminist Thought and Practice, eds. Henriette Gunkel, Chrysanthi Nigianni and Fanny Söderbäck. New York: Palgrave Macmillan, 2012. 96–112.

file:///Users/httpoolfinland/Downloads/Hydrofeminism_Or_On_Becoming_a_Body_of.pdf

Richardson, Lauren. 2000. Writing: A Method of Inquiry. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *The Sage handbook of qualitative research*. Sage Publications Ltd,

Richardson, Lauren, & St. Pierre, Elizabeth A. 2005. Writing: A Method of Inquiry. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *The Sage handbook of qualitative research*. Sage Publications Ltd, 959–978.

Turunen, Saara. 2012. *Minä Materiaalina*. Teoksessa *Jumalainen Näytelmä: Dramaturgisia Työkaluja*. Teksti (yhteisö), kustantaja Like Kustannus, Paula Salminen, ja Elina Snicker. Helsinki: Like.

Kirjat:

Deleuze, Gilles, and Felix Guattari. 2013. *A Thousand Plateaus*. Bloomsbury Revelations. London, England: Bloomsbury Academic.

Calvino, Italo. 1967. *Blood, sea*. Teoksessa *Textures of the Anthropocene: Grain, Vapor, Ray*. Klingan, Katrin, Ashkan Sepahvand, Christoph Rosol, ja Bernd M. Scherer. Cambridge, MA: The MIT Press, 2015.

Fagerholm, Monika, Tua Forsström, kirjoittaja Vigdís Grimsdóttir, ja Susanna Majuri. *Sense of Water*. Berlin: Kehrer, 2016.

Nelson, Maggie, ja Kaijamari Sivill. *Argonautit*. Helsinki: S&S, 2021.

Salami, Minna. 2021. *Aistien viisaus*. Suom. Sini Linteri. Helsinki: S&S.

Salokorpi, Sinikka(Toim.), Saves, Seppo (Valokuvat), Laiho, Antti (Piirokset). *Uima-altaat*. Avotakka-sarja. Weilin + Göös, 1970.

Slager, Henk (toim.) 2021. *The Postresearch Condition*. Metropolis M Books.

Sontag, Susan. *Against Interpretation and Other Essays*. New York: Farrar, Straus & Giroux, 1966.

Tutkimuskirjallisuus:

Hannus, Hanna. 2014. *Pro gradu tutkielma Mens sana in corpore sano : Tila, aika ja alastomuus Yrjönkadun uimahallissa*. Helsingin yliopisto.

<https://helda.helsinki.fi/items/722ca4ac-f66f-45bb-a3ef-3788251bed87>

Küller, Ricard. Mikellides, Byron and Janssens, Jan. 2009. Color, arousal, and performance—A comparison of three experiments. *Color Res. Appl.*, 34: 141-152.
<https://doi.org/10.1002/col.20476>

van Leeuwen, Thomas A. P. and Helen Searing. *The Springboard In the Pond: An Intimate History of the Swimming Pool*. Cambridge (Mass.): MIT Press, 1998.

Verkkosivut:

Grey, Beverly. 2022. “How a daring designer left a mark on fashion with his topless bikini”. *Washington Post*. 29. 03. 2022. Viitattu 01. 04. 2024.

<https://www.washingtonpost.com/magazine/2022/03/29/topless-bikini-designer-history/>

Frilander, Aino. 2016. “Uima-allas voi olla taiteessa viettelevä tai kohtalokas”. *Helsingin sanomat*. 30. 07. 2016. Viitattu 01. 04. 2024.

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002913277.html>

Jyväskylän yliopisto. "Menetelmäpolkuja humanisteille". Luettu 18.03.2024.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja>

Kallinen, Timo ja Kinnunen, Taina. 2021. *Etnografia*. Teoksessa Jaana Vuori (toim.)
Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
Viitattu 01. 04. 2024. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>

Mugrabi, Colby. 2020. "The Art of Pools"
<https://www.minniemuse.com/articles/art-of/pools> . Viitattu 16.03.2024.

Suikkanen, Saimi. 2022. *Notes on swimming*. Poriginal Galleria.
<https://poriginal.pori.fi/events/saimi-suikkanen-notes-on-swimming/>. Viitattu 25.3.2024.

Scholes, Lucy. 2015. "Beneath the surface: The 'hidden depths' of swimming pools".
<https://www.bbc.com/culture/article/20150703-beneath-the-surface-the-hidden-depths-of-swimming-pools> . Viitattu 16.03.2024.

Scientific American. 1999. Viitattu 25.3.2024.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliittojen nettisivut 12.5.2023.

Videoluennot ja luennot:

Kella, Marjaana. 2024. *Valokuvaus nykyaikaisessa*-kurssin luento. Muistiinpanot.

Elizabeth Adams St. Pierre: Post-qualitative inquiry, 2015

#99e4f6=väri

Kuvalähdeluettelo:

Kansikuva: Majuri, Susanna. 2002. *Sunset River*. (Valokuva). Oma arkisto.

Kuva 1. Brotherus, Elina. 2021. *Reclining figure at -20*. (Valokuva). Viitattu 29. 03. 2024.
Haettu osoitteesta <https://www.elinabrotherus.com/still#/visitor-villa-didrichsen-2021/>

Kuva 2. Lonka, Pipsa ja Wauhaus- kollektiivi. 2023. *Neljän päivän läheisyys*. Viitattu 29. 03. 2024. Espoon teatteri. Haettu osoitteesta

<https://espoonteatteri.fi/ohjelmisto/neljan-paivan-laheisyys/>

Kuva 3. Pe-sa. 2008. *Linderhof Castle - Venus grotto*. (Valokuva). Viitattu 29. 03. 2024.

Haettu osoitteesta https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Linderhof_Venusgrotte.JPG

Kuva 4. Könönen, Laura. 2021. *Ei taivasta rajana* (installaatio). Viitattu 30. 03. 2024. Kuva:

Maija Toivanen. Haettu osoitteesta <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000008090288.html>

Kuva 5. Majuri, Susanna. 2006. *Iskaldur Modur / Dear Sailor*. (Valokuva). Oma arkisto.

Kuva 6. Suikkanen, Saimi. 2022. *Pinnan alla*. (öljy kankaalle). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu

osoitteesta <https://saimisuikkanen.com/Notes-on-Swimming>

Kuva 7. Suikkanen, Saimi. 2022. *By the Pool*. (öljy kankaalle). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu

osoitteesta <https://saimisuikkanen.com/Notes-on-Swimming>

Kuva 8. Vasquez-Pinas von Löwenthal, Carl. 1830. *Kk Military swimming school*. (kartta, yksityiskohta). Viitattu 30. 03. 2024. Public Domain. Haettu osoitteesta

https://de.wikipedia.org/wiki/Baden_und_Schwimmen_in_Wien#/media/Datei:Wien_1830_Vasquez_Prater.jpg

Kuva 9. Agence Meurisse. 1934. *Piscine Deligny : bain de soleil*. [photographie de presse].

Viitattu 01. 04. 2024. Public Domain. Haettu osoitteesta

<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b90462533.r=Piscine%20Deligny%20%20bain%20de%20soleil%2C?rk=21459;2>

Kuva 10. Dinkum. 2009. *Piscine Josephine Baker*. (Valokuva). Viitattu 01. 04. 2024. Public Domain. Haettu osoitteesta [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Piscine Jos%C3%A9phine Baker sur la Seine.JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Piscine_Jos%C3%A9phine_Baker_sur_la_Seine.JPG)

Kuva 11. Haring, Keith. 1987. *Mural at Carmine Street Pool*. (Muraali). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu sivustolta https://www.instagram.com/poparttrio/p/C3BaMzoOMSM/?img_index=2

Kuva 12. Majuri, Susanna. 2007. *Save*. (C-print on Diasec). Oma arkisto.

Kuva 13. Creutziger, Erik. 2022. *Helle*. (öljy kankaalle). Oma arkisto.

Kuva 14. Weiner, Inka. 2024. Elokuva-lista. (Omia muistiinpanoja). Oma arkisto.

Kuva 15. Mainos elokuvasta *Bird of Paradise*, 1932. Oma arkisto.

Kuva 16. Schutzer, Paul. 1964. *Monokini. Daphne Dayle in a Rudi Gernreich inspired suit*. (Valokuva). Viitattu 30. 03. 2024. Time inc. Personal non-commercial use. Haettu osoitteesta <https://artsandculture.google.com/asset/topless-bathing-suit/mAG17nh9-pZffg>

Kuva 17. Hellberg, Karoliina. 2016. *Pool (Joni M.)*. (akryyli ja öljy kankaalle). Viitattu 01. 04. 2024. Haettu osoitteesta <https://www.karoliinahellberg.com/paintings#/pool/>

Kuva 18. Elmgreen, Michael and Dragset, Ingar. 2016. *Van Gogh's Ear*. (Veistos). Viitattu 01. 04. 2024. Perrotin. Haettu osoitteesta https://www.perrotin.com/artists/Elmgreen_et_Dragset/32/view-of-the-exhibition-van-goghs-ear-rockefeller-center-new-york-usa-2016/10000011097

Kuva 19. Brotherus, Elina. 2015. *Piscine*. (Valokuva). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu osoitteesta <https://www.elinabrotherus.com/still#/les-femmes-de-la-maison-carre/>

Kuva 20. Brotherus, Elina. 2018. *Piscine (Transat)*. (Valokuva). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu osoitteesta <https://www.elinabrotherus.com/still#/les-femmes-de-la-maison-carre/>

Kuva 21. Mäkilä, Rauha. 2019. *Hockney's House*. (akryyli paperille). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu osoitteesta <http://rauhamakila.com/hockney-s-house/>

Kuva 22. Mäkilä, Rauha. 2019. *Self Control (Frank Ocean) 3*. (akryyli paperille). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu osoitteesta <http://rauhamakila.com/self-control-frank-ocean-3/>

Kuva 23. Dalí, Salvador. *Self-portrait in egg*. (Valokuva). Oma arkisto.

Kuva 24. Mäkilä, Rauha. 2020. *Spoon Me Baby II*. (Akryyli ja öljy kankaalle). Viitattu 30. 03. 2024. Haettu osoitteesta <http://rauhamakila.com/>

Kuva 25. Erlich, Leandro. 2004. *Swimming Pool*. installaatio, 2004. Viitattu 01. 04. 2024. Haettu sivustolta <https://insideinside.org/project/leandro-erlich-installation-the-swimming-pool-museum-of-contemporary-art/>